



## Årsrapport 2007

28-03-2008

<i>Forord</i> .....	2
<i>Nøgletal</i> .....	3
<b>Del 1 - Beretning</b> .....	<b>4</b>
<i>Økonomiske målsætninger</i> .....	4
<i>Økonomiske rammer</i> .....	6
<i>Årets resultat</i> .....	7
<i>Udvikling på nøgleområder</i> .....	9
Befolkningsudvikling i 2007 .....	9
Beskæftigelse og ledighed.....	9
Indtægter .....	11
Serviceudgifter .....	15
Anlægsområdet og overførsler mellem årene.....	17
Finansielle indtægter og udgifter.....	19
<i>Nye initiativer</i> .....	20
Styr på Økonomien .....	20
Moderne skoler og daginstitutioner .....	22
Loft over service- og anlægsudgifterne i 2008.....	23
<b>Del 2 - Fokusområder</b> .....	<b>25</b>
Tema 1: Styr på økonomien .....	25
Tema 2: Byens udvikling .....	28
Tema 4: Efter strukturreformen.....	31
Tema 5: Øget trivsel, bedre service.....	34
Tema 6: Styr på integrationen .....	36
Tema 7: København tæt på borgerne.....	37
Tema 8: Forbedret tilsyn med kommunens institutioner.....	38
<b>Del 3 - Regnskabsresultat</b> .....	<b>40</b>
Ledelsespåtegning .....	40
<i>Resultatopgørelse</i> .....	44
Udgiftsbaseret regnskab .....	44
Finansieringsoversigt.....	44
Omkostningsbaseret regnskab .....	45
Balance .....	46
Pengestrømsopgørelse.....	47
Omregningstabel .....	48
<i>Noter</i> .....	49
Noter til det udgiftsbaserede regnskab .....	49
Noter til det omkostningsbaserede regnskab .....	50

Sagsnr.

2007-89147

Dokumentnr.

2008-168833

Sagsbehandler

Rune Lyngvig Jespersen

**Center for Økonomi**

Rådhuset, 2. Sal, 37  
1599 København V

Telefon  
3366 2842

E-mail  
rlj@okf.kk.dk

EAN nummer  
5798009800206

www.kk.dk

## **Forord**

2007 har været et godt år for Københavns Kommune. Københavnerne kan igen i år glæde sig over en lang række af nye initiativer, som til sammen skal udvikle byen og forbedre kommunens service til borgerne.

En stor del af grundlaget for den positive udvikling, vi ser i disse år, er, at Københavns Kommune har en stærk og sund økonomi. Derfor er der råd til investeringer og udvikling. Kommunens samlede serviceudgifter var i 2007 på 19,7 mia. kr., hvilket betyder at budgettet blev overholdt. Regeringens stramme styring af kommunernes økonomi og den øgede mængde af statslige regler og dokumentationskrav, er dog en stor udfordring. Det betyder desværre også, at Københavns Kommune har mindre frihed til selv at vælge, hvordan pengene skal komme de københavnske borgere til gode.

Den sunde økonomi er ikke kommet af sig selv. Tværtimod er den skabt ved et markant fokus på god økonomistyring, fornuftige prioriteringer og tilbagebetaling af kommunens gæld. Dette fokus viderefører og styrker vi nu med blandt andet en styrkelse af den interne kontrol, afbureaukratisering og kompetenceudvikling af kommunens økonomimedarbejdere mm.

Samtidig kan vi glæde os over, at Københavns Kommune er kommet godt igennem kommunalreformen. Reformen har blandt andet betydet, at kommunen har afgivet gymnasierne og til gengæld fået nye opgaver blandt andet på sundhedsområdet.

I 2007 blev der for alvor sat gang i udvikling af byens fysiske rum. Vedtagelsen af Metrocityringen og udviklingen af helt nye byområder på Carlsberggrunden og i Nordhavn er bare de vigtigste eksempler på dette. Opførelsen af de første billige boliger blev også påbegyndt i Ørestaden og Karens Minde. 2007 blev dog også året, hvor det stod klart, at lovgivningen gør det umuligt at overholde den oprindelige tidsplan med 5000 billige boliger på fem år.

Den gode økonomiske udvikling skal også bruges til at forbedre forholdene for de socialt dårligst stillede københavnere. Det er for eksempel uacceptabelt, at næsten en fjerdedel af de børn, der vokser op i København ikke får en ungdomsuddannelse. Derfor har Københavns Kommune i 2007 og i de kommende år fokus på øget faglighed, forbedret integration og et opgør med den negative sociale arv. Målet er, at alle børn i København får den bedst mulige start på livet.

Rit Bjerregaard  
Overborgmester

<b>Nøgletal</b>		
	København	Hele landet
Areal	88,25 km <sup>2</sup>	
Befolkning pr. 1 januar 2008	509.861	5.475.791
med dansk oprindelse	80,2 pct.	91,2 pct.
indvandrere	14,6 pct.	6,6 pct.
efterkommere af indvandrere	5,3 pct.	2,1 pct.
Aldersfordeling 1. januar 2008		
0-6 årige (pct.)	8,3 pct.	8,3 pct.
7-17 årige (pct.)	8,9 pct.	13,9 pct.
18-64 årige (pct.)	72,1 pct.	62,2 pct.
65+ årige (pct.)	10,7 pct.	15,6 pct.
Befolknings tilvækst	1,22 pct.	0,58 pct.
Sæsonkorrigeret ledighed ved udgangen af 2007	3,9 pct.	2,4 pct.
Serviceudgifter afholdt i 2007	19.731 mill. kr.	-
Anlægsudgifter afholdt i 2007	616 mill. kr.	-
Overførslesudgifter afholdt i 2007	4.251 mill. kr.	-
Personskat	24 pct.	24,58 pct.
Grundskyld	34 promille	24,64 promille
Samlede skatteindtægter i 2007	4.556 mill. kr.	
Langfristet gæld	5.475 mill. kr.	-
Ordinær langfristet gæld pr. indbygger	4.517 kr.	9.565 kr.
Dækningsgrad <sup>1</sup>	3,95 pct.	-
Soliditetsgrad <sup>2</sup>	37 pct.	-
Anlægsaktiver i alt	49.751 mill. kr.	-
Egenkapital <sup>3</sup>	26.982 mill. kr.	-
Hensatte forpligtelser	23.883 mill. kr.	-
1: Dækningsgraden betyder, at Københavns Kommune har næsten 4 øre fra hver enkelt indtægtskrone til dækning af afskrivninger og forrentning.		
2: Soliditetsgraden er et udtryk for kommunens egenkapital i forhold til værdien af de samlede passiver.		
3: Balancen for 2007 tager udgangspunkt i åbningsbalancen pr. 1.1.2007, som blev opstillet efter nye ensartede regler for alle kommuner i Danmark. Balancen afviger derfor særligt i forhold til materielle anlægsaktiver fra balancen i regnskab 2006 og kan dermed ikke sammenlignes direkte.		

## Del 1 - Beretning

### ***Økonomiske målsætninger***

**”København er som Danmarks hovedstad og centrum i Øresundsregionen et kraftcenter for menneskelig, kulturel og økonomisk udvikling på et bæredygtigt grundlag. Det giver Københavns Kommune nogle særlige forpligtelser og muligheder for at være udadvendt og udviklingsorienteret.”**

Sådan lyder de indledende ord i Københavns Kommunes værdigrundlag. I værdigrundlaget kan man også læse, at ”Københavns Kommune er en offentlig servicevirksomhed. Kommunens opgave er at yde en service overfor borgere og virksomheder, som gør det attraktivt at bosætte sig og investere i byen. Kommunen skal være bevidst om kvaliteten i sine serviceydelser, og kommunen skal møde borgerne med respekt, ligeværdighed, dialog og tillid.”

Værdierne er klare: Københavns Kommune skal tænke stort og samtidig yde den bedst mulige service til københavnernes. For at denne vision kan indfries, er der nødt til at være orden i økonomien. Ellers er der ikke råd til gode plejehjem, skoler eller andre tilbud.

Derfor arbejder Københavns Kommune ud fra fire overordnede økonomiske målsætninger:

- Det er et meget væsentligt mål at sikre en sund økonomi i balance således, at der er økonomisk råderum for satsningen af politiske initiativer.
- Udover at skabe balance i indtægter og udgifter, er det en målsætning for kommunen løbende at forbedre kvaliteten af den service der tilbydes til borgerne.
- Nedbringelse af den langfristede gæld er ligeledes en af Københavns Kommunes vigtigste prioriteter, så kommende generationer af københavnere ikke unødigt skal pålægges byrden af gammel gæld.
- Sidst men ikke mindst skal København være en attraktiv by at bo og arbejde i.

Regnskabet viser, at det også i 2007 overordnet set er lykkedes Københavns Kommune at nå sine økonomiske målsætninger.

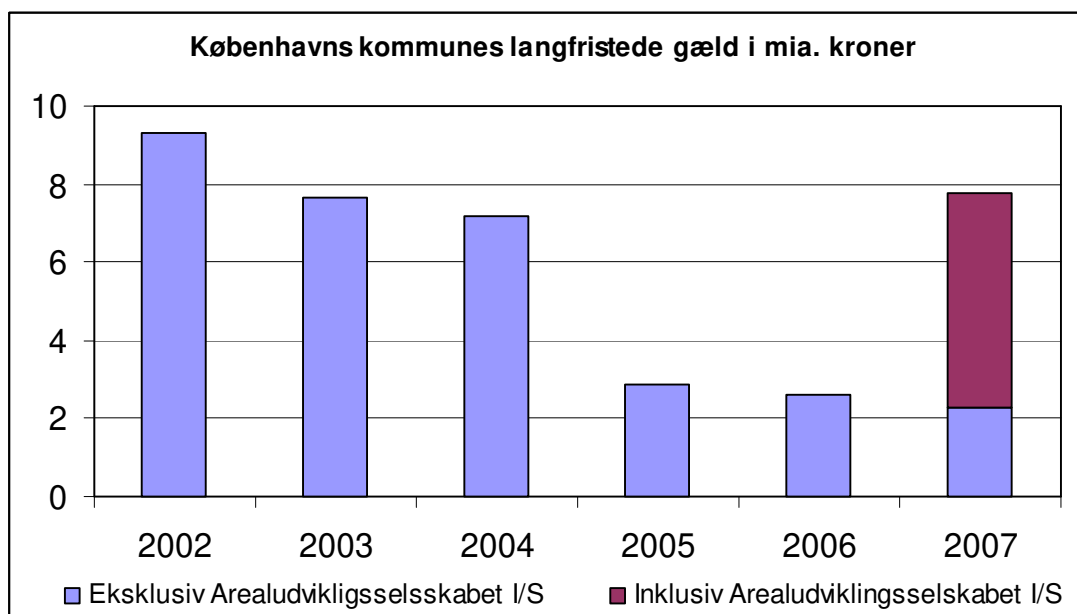
I løbet af 2007 er befolkningstallet i København steget med over 6.000 personer, samtidig med at ledigheden er faldet. Der er blevet bygget flere boliger i København og første spadestik til billige boliger er taget. Bestræbelsen på at sikre flere billige boliger fastholdes. På langt sigt er den fortsatte udvikling af byen sikret med planlægningen af

helt nye byområder i Nordhavn og på Carlsberggrunden samt byggeriet af Metrocityringen.

På en lang række områder har kommunen tilbudt borgerne bedre service på baggrund af en uændret skatteprocent. Initiativer som Faglighed for alle, de nye borgerservicecentre og oprettelsen af lokaludvalg, som sikrer en lokal stemme i de enkelte bydele, er blot nogle af eksemplerne på dette. En del af baggrunden for dette er, at Københavns Kommune lægger stor vægt på at foretage fornuftige omprioriteringer i forbindelse med udarbejdelsen af de årlige budgetter.

Regnskabet for 2007 viser således, at de enkelte forvaltningers overskridelser af budgetterne til stadighed bliver mindre, blandt andet som følge af det øgede fokus på økonomistyring. Budgettet for 2007 er samlet set overholdt, og der er kun tale om overskridelser for et enkelt udvalgs vedkommende.

Den ordinære langfristede gæld, her forstået som den langfristede gæld eksklusiv Arealudviklingsselskabet I/S, er igennem de seneste år blevet markant nedbragt. Det store fald fra 2004 til 2005 skyldes, at de ekstraordinære indtægter ved salget af Københavns Energi det år blev brugt til afdrag på gælden. I 2007 blev gælden nedbragt med yderligere 376 mill. kr. og er nu på 2,2 mia kr.

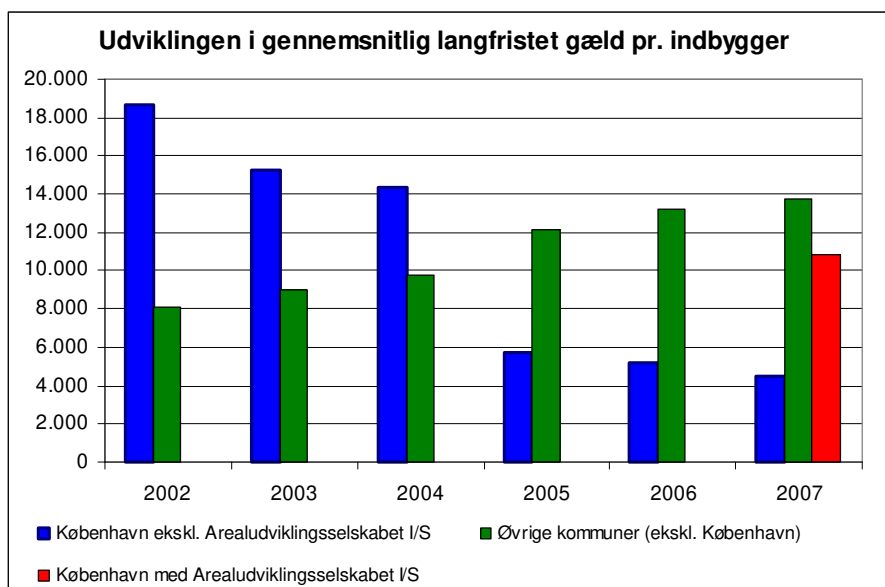


Ved stiftelsen af Arealudviklingsselskabet, blev der indgået aftale om at Københavns Kommune skal indskyde op til 3,2 mia. kroner i Arealudviklingsselskabet inden 2057. Betalingsstrømmen fremkommer ved, at Københavns Kommune overfører de løbende merindtægter på grundskyld i de berørte områder til

Arealudviklingsselskabet. Merindtægterne er bl.a. et resultat af Arealudviklingsselskabets udvikling og salg i de berørte områder.

Den samlede langfristede gæld steg derfor med ca. 2,7 mia. kroner, på trods af en nedbringelse af den traditionelle langfristede gæld med 376 mill. kroner. Den bogførte langfristede gæld var således 5,475 mia. kroner ultimo 2007.

Udviklingen i den traditionelle langfristede gæld pr. indbygger har været nedadgående i de seneste år. Den langfristede gæld pr. indbygger har siden 2005 været lavere end den gennemsnitlige langfristede gæld pr. indbygger i landets øvrige kommuner.



### **Økonomiske rammer**

De økonomiske rammer for Københavns Kommune i 2007, var især påvirket af følgende faktorer:

- Budgetaftalen mellem KL og Regeringen
- Finansieringsreformen
- Kommunalreformen
- Fortsat skattestop

Aftalen mellem KL og Regeringen om Kommunernes økonomi betyder, at kommunens budgetterede serviceudgifter maksimalt må stige med 0,5 %. I det vedtagne budget for 2007 overholdt Københavns Kommune denne grænse og opfyldte dermed sin del af aftalen mellem kommunerne og Regeringen i 2007.

Finansieringsreformen betød væsentlige ændringer i det kommunale udligningssystem, eksempelvis ved en væsentlig formindskelse af hovedstadsudligningen. For Københavns Kommune er den økonomiske nettopåvirkningen dog i første omgang neutral. Imidlertid

kan asymmetrien i den dynamiske regulering af udligningsprocenten blive en udfordring i de kommende år. Reguleringen foretages, såfremt væksten i hovedstadsområdet overstiger væksten i resten af landet. Er væksten i resten af landet højest, foretages derimod ingen regulering.

Med kommunalreformen fik Københavns Kommune samme opgaver som landets øvrige kommuner, samtidig med at kommunen afgav en række opgaver til staten og regionerne. Reformen har blandt andet medført, at Københavns Kommune har afgivet gymnasierne men til gengæld fået en række nye opgaver på andre områder, eksempelvis udstedelse af pas og kørekort.

Ligesom i de foregående år har Regeringens skattestop betydet, at den gennemsnitlige udskrivningsprocent, den gennemsnitlige grundskyldspromille og dækningsafgifterne for erhvervsejendomme for kommunerne under ét ikke måtte stige i forhold til 2006.

### **Årets resultat**

**Regnskabet i 2007 viser en række gode resultater, og forbedringer af en række nøgletal. Generelt skyldes det positive driftsresultat på 1.412 mill kr., at kommunens udvalg har haft et faktisk forbrug som var mindre end det budgetterede. Sammenlagt med store finansielle og ekstraordinære indtægter betød dette, at Københavns Kommunes går ud af 2007 med en styrket økonomi.**

<b>Københavns Kommune 2007, 1000 kr.</b>			
	<b>Skattefinansieret</b>	<b>Takstfinansieret</b>	<b>I alt</b>
Samlede indtægter	34.143.003	590.006	34.733.009
Samlede omkostninger	32.772.976	588.882	33.361.858
<b>Resultat før afskrivninger</b>	<b>1.370.027</b>	<b>1.124</b>	<b>1.371.151</b>
Afskrivninger	648.197		648.197
<b>Resultat af primær drift</b>	<b>721.830</b>	<b>1.124</b>	<b>722.954</b>
Finansielle indtægter	606.420	0	606.420
Finansielle omkostninger	19.817	0	19.817
<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>1.348.067</b>	<b>1.124</b>	<b>1.349.191</b>
Ekstraordinære indtægter - Salg af aktier og andelsbeviser m.v.	6.680.238	0	6.680.238
<b>Årets resultat</b>	<b>8.028.305</b>	<b>1.124</b>	<b>8.029.429</b>

København kommunes samlede indtægter var i 2007 på 34,7 mia. kr., hvoraf størstedelen stammer fra skatter, tilskud og udligning.

De samlede omkostninger udgjorde i samme periode 32,8 mia. kroner, hvoraf 24,6 mia. alene skal findes i serviceudgifter, anlægsudgifter, overførsler og takstfinansieringer. Det samlede budget for disse poster var 26 mia. kroner, og der var således tale om et mindreforbrug alene

på disse poster på 1,4 mia. kr. Et mindreforbrug som primært skyldes at de faktiske serviceudgifter blev 464 mill. mindre end det korrigerede budget og et mindreforbrug på 688 mill. i anlægsomkostninger. Mindreforbrugene kan især forklares ved et betragteligt mindreforbrug på børne- og ungeområdet samt en række aktivitetsforskydninger.

Resultatet af den primære drift før afskrivninger er udtryk for kommunens evne til at bære omkostninger inden finansielle og ekstraordinære indtægter.

I 2007 var resultatet af den primære drift før afskrivninger på 1.371 mill. kr., et resultat som blandt andet skyldes det førnævnte mindreforbrug på 1,4 mia. kroner.

De regnskabsmæssige afskrivninger var på 648 mill. kroner, hvilket til dels bliver opvejet af en nettoindtægt på finansposterne på 587 mill. kr. som følge af en stor finansiell indtægt på 606 millioner i 2007.

Københavns Kommune havde således et samlet overskud på 8.029 mill. kr. i 2007 i. Årets resultat var i 2006 et samlet overskud på 3.406 mill. kr., hvorfor der i 2007 er sket en væsentlig forøgelse af overskuddet.

Resultatets størrelse er som i 2006 igen væsentlig betinget af en stor ekstraordinær indtægt. Udbyttet fra Københavns Energi AS ligger på 6.680 mill. kr., som dog ikke kan anses som en økonomisk gevinst, idet ejerandelens værdi falder med et tilsvarende beløb. Udlodningen fra Københavns Energi er endvidere reserveret til udvikling af den nye bydel i Nordhavn samt etablering af Metrocityringen.

Ses der bort fra ekstraordinære poster, viser året resultat et overskud på 1.349 mill. kr. Dette er en klar stigning i forhold til det ordinære resultat i 2006 på 406 mill. kr.

Soliditetsgraden var i 2007 på 37 pct., hvis de ekstraordinære indtægter ikke medregnes, hvilket er en stigning på 9 pct.

Soliditetsgraden er et udtryk for kommunens egenkapital i forhold til værdien af de samlede passiver. Soliditetsgraden er hermed et mål for kommunens evne til at bære eventuelle tab på driften.

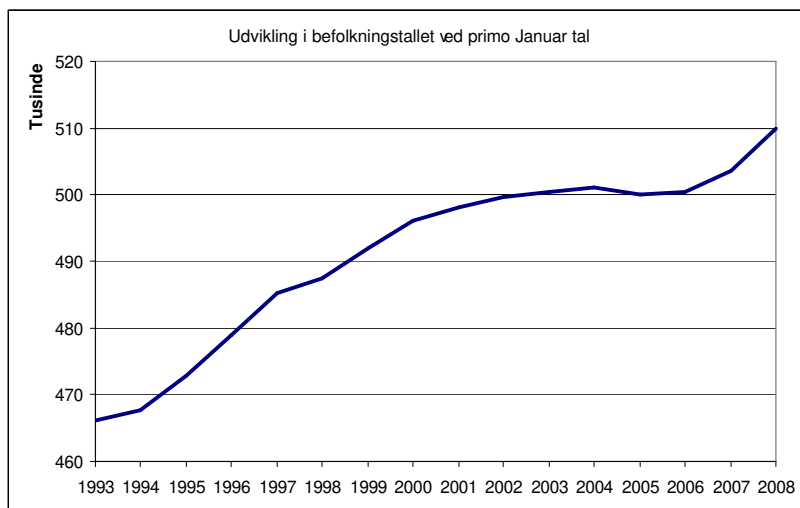
Stigningen i soliditetsgraden skyldes blandt andet, at Københavns Kommune har overført årets resultat til egenkapitalen, således denne i slutningen af 2007 udgjorde 27 mia. kr. Københavns Kommunes evne til at imødegå fremtidige udfordringer blev som resultat heraf styrket i 2007.



## Udvikling på nøgleområder

### Befolkningsudvikling i 2007

Der er kommet markant flere borgere i Københavns Kommune i løbet af 2007. Det samlede befolkningstal var således 509.861 den 1. januar 2008.



Den relative store befolkningsvækst på knap 6.200 skyldes generelt, at tendensen til stigning i udflytningen til andre kommuner næsten er forsvundet samtidigt med at indvandringen fra udlandet er steget.

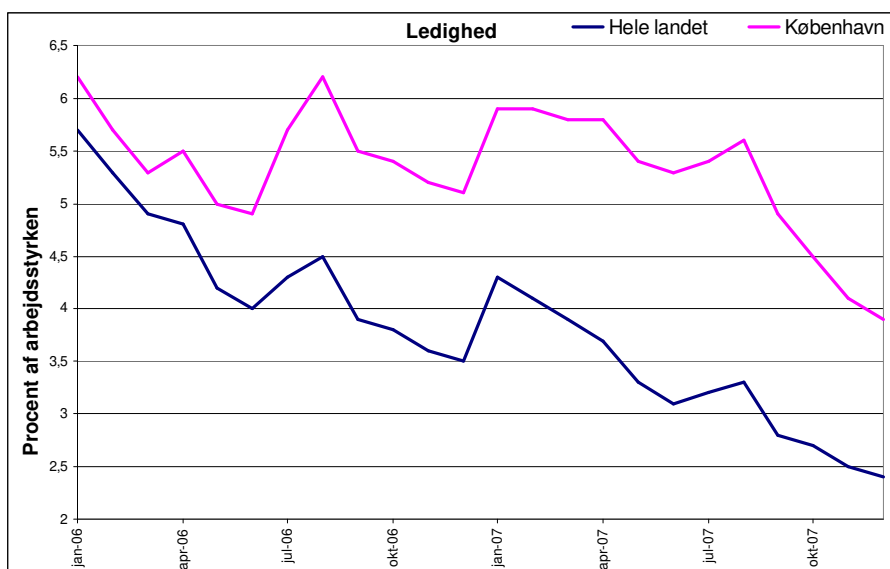
Langt størstedelen af befolkningsforøgelsen skyldes en stigning på knap 6.000 i den arbejdsduelige aldersgruppe mellem 19 og 67 år, og en del af denne udvikling skal ses i relation til Københavns omfattende boligbyggeri de sidste par år.

Befolkningsgruppen på over 67 år er i 2007 i tråd med tidligere år faldet, men bliver opvejet af en stigning i de 0 til 19 årige. Det er bemærkelsesværdigt, at stigningen i befolkningstallet blandt andet skyldes at nettoindvandringen fra udlandet steg fra 800 til 3.800 i 2007, samtidig med, at nettoudvandringen af danske statsborgere til udlandet faldt med 500 til 1.300.

De største stigninger i aldersgrupperne finder man i småbørnsgruppen under 5 år, de unge 15-24 årige samt i de 35-49 årige og 60-69 årige. Antal ældre over 70 år er faldende.

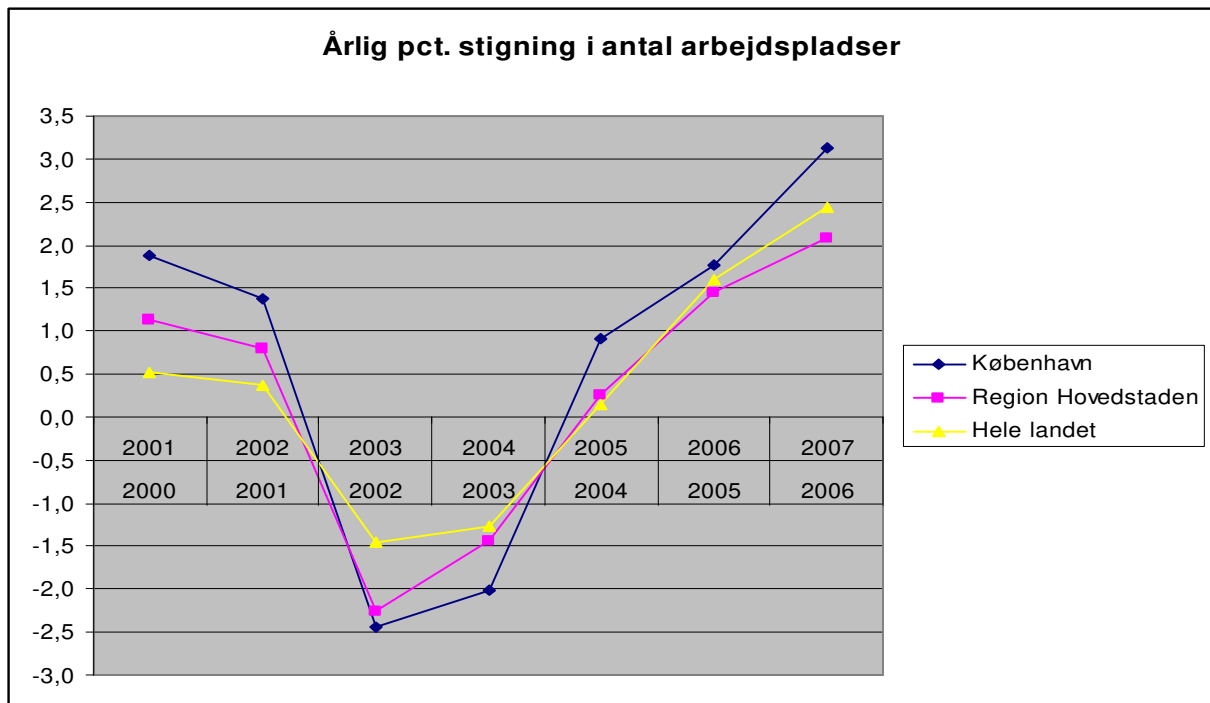
### Beskæftigelse og ledighed

**Københavns Kommune har konstant fokus på beskæftigelsen. En lav ledighed er ensbetydende med bedre livskvalitet for borgerne, som følge af bedre sociale relationer og større økonomisk råderum. Ledigheden hænger desuden tæt sammen med den kommunale økonomi, idet lav ledighed er ensbetydende med øgede skatteindtægter samt mindre overførselsudgifter.**



Ligesom folketallet er stigende i Københavns Kommune gælder det også beskæftigelsen. I løbet af 2006 er der blevet over 10.000 flere arbejdspladser i København og i 2007 skønnes tallet at være steget med yderligere 9.000. Så mange arbejdspladser har der ikke været i København siden slutningen af 1980'erne. Pendlingen over Øresund indgår ikke i den nationale statistik, men omfatter aktuelt op mod yderligere 5.000 beskæftigede med bopæl i Skåne og job i København.

Fremgangen i København fra starten af 2006 til 2007 var på godt 3 pct. mens den i Region Hovedstadens var 2,1 pct. og i hele landet 2,4 pct.



Indvandre og efterkommere udgør en væsentlig del af arbejdsstyrken i Københavns Kommune. Denne gruppe udviser i gennemsnit en mindre beskæftigelsesfrekvens, end tilfældet er for personer med dansk oprindelse. Denne tendens er tilmed stærkere i Københavns Kommune, hvor gruppen af personer med ikke dansk oprindelse udviser lavere frekvens end landsgennemsnittet. Da denne gruppe samtidig udgør knap 20 pct. af befolkningen i Københavns Kommune og kun 8,8 % på landsplan, er problemet med den lave etniske beskæftigelsesfrekvens endnu mere markant i København.

2007		Hele landet	København
Beskæftigelsesfrekvens	I alt	76,8	73,8
	Personer med dansk oprindelse	78,7	78,4
	Indvandrere	57	54,1
	Efterkommere	67,7	65,7

## Indtægter

**De gunstige konjunkturer, der har præget Danmark, har i Københavns Kommune givet sig udslag i en mærkbar stigning i indtægterne.**

Kommunens primære indtægtskilde er personskatten, som med 16.639 mill. kr. kroner udgjorde 78,7 pct. af de samlede kommunale indtægter. Københavns Kommune fastholdt personskatten på 24 %, hvilket betyder, at Københavns Kommune er blandt de 10 kommuner i landet, der har den laveste personskat.

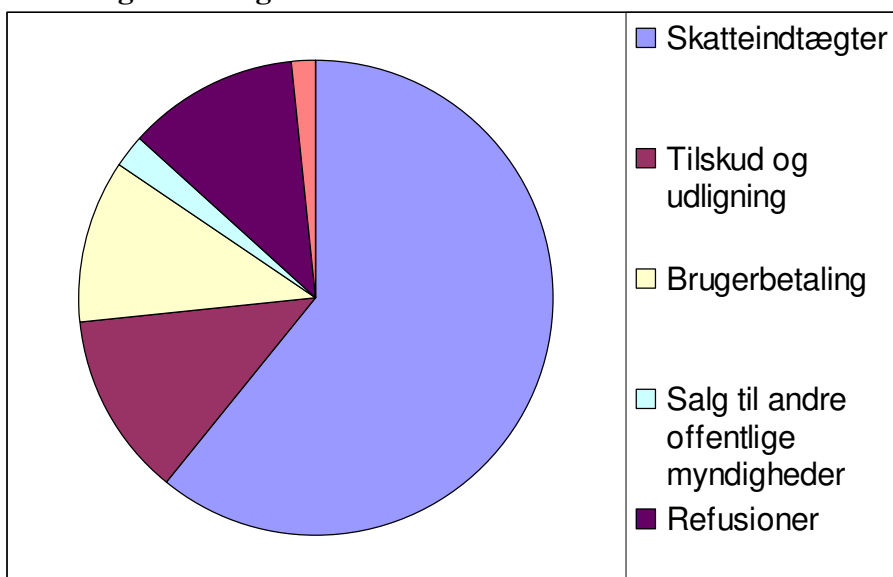
Statens serviceudgiftsloft medfører dog, at der er blevet lagt en vækstbegrænsning på de kommunale serviceudgifter. Derfor kunne

Københavns Kommune ikke udmønte alle indtægter til et øget serviceniveau for borgerne.

Københavns Kommunes samlede indtægter fra skatter og udligning mv. var i 2007 på 21.121 mill. kr.

Kommunalreformen har betydet, at opgaverne for Københavns Kommune er blevet ændret. Først og fremmest er Amtsopgaverne overgået til Region Hovedstanden og staten. I kraft af de ændrede opgaver er der ligeledes sket en omstrukturering i kommunens indtægter, blandt andet ved at indtægterne, vedrørende de amtskommunale opgaver er forsvundet fra det kommunale budget.

### Fordeling af indtægter



### Personskat

Københavns Kommune valgte i 2007 at selvbudgettere, Kommunen frasagde sig hermed retten til et statsgaranteret beskatningsgrundlag, for på grundlag af egne beregninger at bære eller vinde eventuelle afvigelser fra det statsgaranterede beskatningsgrundlag. Det selvbudgetterede udskrivningsgrundlag udgjorde således i 2007 69.328 mill. kr., hvilket svare til det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Først ved efterreguleringen i juni 2009 vil det være muligt endeligt at afgøre, hvorvidt det har været økonomisk fordelagtigt for Københavns Kommune at selvbudgettere.

*Faktaboks:*

### **Statsgaranteret eller selvbudgetteret beskatningsgrundlag?**

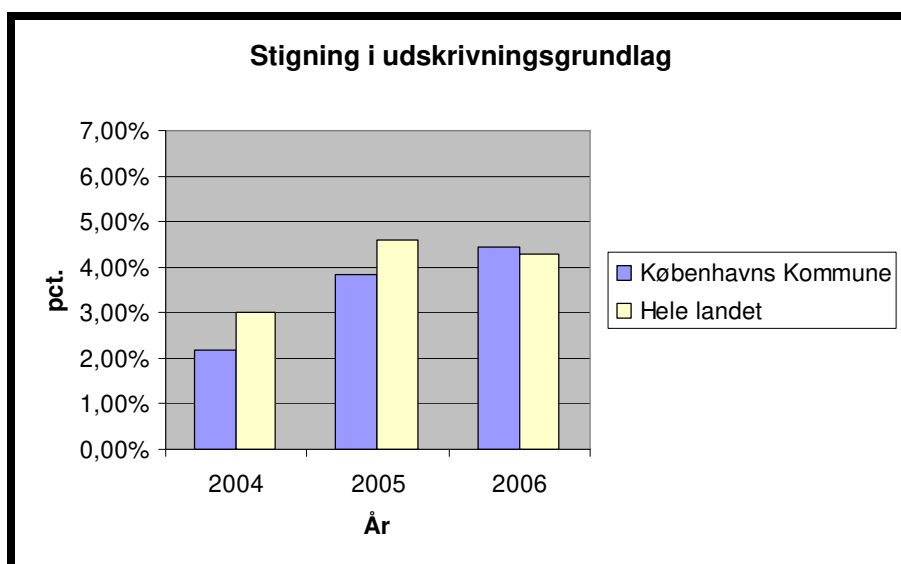
For kommuner, der vælger statsgaranterede udskrivningsgrundlag, vil der som hovedregel ikke ske efterreguleringer af skat, tilskud og udligning, idet eventuelle efterfølgende reguleringer betales eller tilfalder staten. Ordningen blev oprettet for at sikre kommunerne et sikkert beskatningsgrundlag, og målgruppen er primært de kommuner, som med små administrationer ikke har mulighed for at lave kvalificerede skøn over udviklingen.

Ministeriet tager i deres beregninger ikke hensyn til de ekstraordinære faktorer som gør sig gældende i de enkelte kommuner, men udregner beskatningsgrundlaget ud fra en ensartet model for alle kommuner.

Da kommunalreformen trådte i kraft i 2007, overgik København til ikke længere at være en amtskommune. Derved fragik amtsopgaverne, samtidig med, at der blev ændret i de kommunale opgaver.

De ændrede opgaver for Københavns Kommune havde i 2007 betydning for det skatteniveau Københavns Kommune opkrævede, idet amtsskatten forsvandt. Således udgjorde kommunens skatteprocent i 2007 kun den primære kommunale skat på 24 pct. hvilket var ensbetydende med en uændret skatteprocent på det primærkommunale område.

	2004	2005	2006
Udskrivningsgrundlag (mill. kr.)	62.345	64.739	67.604
Den kommunale indkomstskatteprocent	24	24	24
Grundskyldspromille	34	34	34



Diagrammet bygger på de senest kendte sikre tal

Selskabsskatten udgjorde i 2007 5,7 pct. af kommunens samlede indtægter fra skatter, udligning og tilskud. Selskabsskatten afregnes med tre års forsinkelse, dvs. at det for budgetåret 2007 er de opkrævede selskabs- og fondsskatte i 2004, der afregnes.

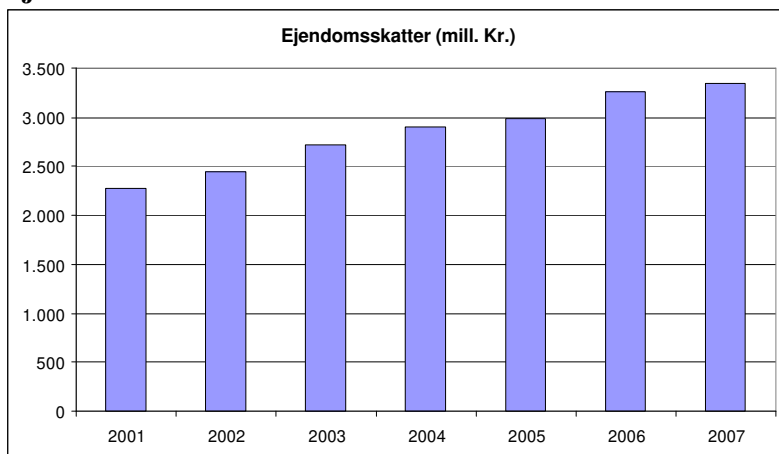
I 2007 var provenuet fra selskabsskatten på 1.205 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til 2006, hvor selskabsskatten indbragte et provenu på 1.048 mill. kr.

Skatteprovenuet tilfalder som udgangspunkt Københavns Kommune, i de tilfælde, hvor virksomheden har deres hovedsæde i kommunen.

### **Ejendomsskat.**

Kommunens ejendomsskatter omfatter grundskyld af de afgiftspligtige grundværdier samt dækningsafgift for både private erhvervsjendomme og offentlige jendomme. I 2007 fastholdt Københavns Kommune i tråd med de foregående år grundskylden på 34 promille.

### **Ejendomsskatter i årene 2001 til 2007**



For grundskylden gælder, at der fra 2003 er indført et loft over væksten i grundskylden, som den enkelte borger kan beskattes med. Loftet er reguleret således, at grundskylden maksimalt kan stige med det årlige skøn for væksten i det samlede kommunale udskrivningsgrundlaget tillagt 3 pct., dog underlagt en maksimal stigning på 7 procent.

Reguleringsprocenten bliver fastlagt af Finansministeren, og var i 2007 på 4,7 pct. og således var der tale om et fald set i forhold til procenten alle foregående år.

<b>Regulering af beregningsgrundlaget for den kommunale grundskyld</b>				
<b>År</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>
Reguleringsprocent	5,1	6,5	5,5	4,7

Kommuner med en vækst i ejendomsvurderingerne, som overstiger den beregnede reguleringsprocent, vil opleve et tab. Som direkte følge af skattestoppets loft over grundskylden har Københavns Kommune isoleret set haft et tab i 2007 på 739 mill. kr.

Indtægterne fra ejendomsskatterne var i 2007 på 3,23 mia. kr. I kraft af kommunalreformen opkræver kommunerne fra 2007 ikke længere ejendomsværdiskat, da denne er overgået til staten, og nu vil blive indregnet i bloktilskuddet.

### **Udligning og tilskud**

I 2007 havde Københavns Kommune samlede indtægter fra tilskud og udligning på 4.312 mill. kr.

Den 1. januar 2007 trådte ændringen af det kommunale tilskuds- og udligningssystem i kraft, og det er derfor ikke muligt direkte at sammenligne dette års udligning og tilskud med foregående års. Af ændringer kan der blandt andet nævnes, at der blev indført en 50 pct. udligning af kommunernes indtægter fra selskabsskat.

Ligeledes blev der indført et dynamisk element, således at udligningsprocenten i landsudligningen stiger, såfremt den økonomiske vækst i hovedstadsområdet overstiger resten af landet. Dette element er asymmetrisk, idet udligningsprocenten ikke vil blive sænket hvis væksten i den resterende del af landet overstiger Københavns Kommunes. Dette betyder konkret, at i en eventuel lavkonjunktur, hvor Københavns Kommune historisk set bliver hårdere ramt end resten af landet, vil der ikke blive justeret i udligningsprocenten i Københavns favør, men procenten vil i den situation være fastlagt på det niveau den nåede i højkonjunktoren, hvor københavns kommune havde en god vækst.

### **Serviceudgifter**

**Der var i 2007 forsat fokus på at sikre overholdelse af budgetterne, hvilket resulterede i, at alle udvalg undtagen Kultur- og Fritidsudvalget har holdt sig indenfor den budgetterede udgiftsramme.**

Mindreforbruget i serviceudgifterne skal ses i lyset af det øgede fokus på økonomistyring, og en politisk vilje til at minimere overskridelser af budgettet.

På baggrund af aftalen om kommunernes økonomi indgået mellem KL og Regeringen, blev kommunerne pålagt et loft over realvæksten i de budgetterede serviceudgifter.

Forbedringen af den økonomiske situation ville under normale omstændigheder betyde, at kommunen ville have haft mulighed for at øge den kommunale service til borgerne. Dette var dog ikke muligt, da

aftalen mellem KL og Regeringen indebar en begrænsning af realvæksten i serviceudgifterne i 2007 til maksimalt en halv procent.

Københavns Kommunes budget for 2007 overholdt KLs måltal. Overskridelsen af det vedtagne budget med 109 mill. kr. skal ses i lyset af, at Københavns Kommune som følge af Regeringens serviceloft i overførte 602 mill. kr. fra 2006 til 2007.

På trods af, at den samlede vækst i serviceudgifterne befandt sig indenfor den halve procent, indeholder regnskabet følgende afvigelser:

Serviceudgifter i mill. kr.	2006 Regnskab <sup>1</sup>	2007 Regnskab <sup>2</sup>	2007 Budget <sup>3</sup>	Afvigelse i 2007	Afvigelse i procent
Revisionsdirektoratet	19	19	22	3	0,14
Borgerrådgiveren	5	8	9	0	4,58
Beredskabskommissionen	0	217	217	0	0,00
Økonomiudvalget	1.398	1.669	1.749	80	4,57
Kultur- og Fritidsudvalget	464	376	364	-13	-3,48
Sundheds- og Omsorgsudvalget	3.342	4.858	4.873	14	0,29
Børne- og Ungdomsudvalget	6.802	7.188	7.361	173	2,34
Socialudvalget	3.396	4.053	4.131	78	1,88
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	462	568	611	42	6,94
Teknik- og miljøudvalget	448	774	860	86	10,04
I alt	16.336	19.731	20.195	464	2,30
1: Tallene for Regnskab 2006 vedrører udelukkende de primærkommunale udgifter.					
2: Som følge af kommunalreformen kan regnskaberne for 2006 og 2007 ikke sammenlignes direkte.					
3: Budgettet er det korrigerede budget for 2007					

De samlede serviceudgifter steg i 2007 med 3.395 mill. kr. hvilket til dels er et resultat af kommunalreformen, der ændrede i de kommunale opgaver. Af denne grund er det ikke muligt direkte at sammenligne serviceudgifterne fra 2007 med de forrige år.

Blandt andet har Københavns Kommune afgivet gymnasierne, som nu er selvejende institutioner under staten og til gengæld modtaget nye opgaver blandt andet på sundhedsområdet.

Mindre forbruget i udvalgene skyldes blandt andet en generel usikkerhed i budgetplanlægningen, idet det har været svært for de enkelte udvalg korrekt at skønne udgifter ved de nye ændrede opgaver.

Forbedringen af den økonomiske ramme i 2007, blev således brugt til at afdrage på Københavns Kommunes langfristede gæld, idet de ikke var muligt for kommunen at udmønte hele stigningen i indtægterne til en forbedring af det kommunale serviceniveau.

Den fremtidige økonomiske ramme er stærkt påvirket af udmeldingen fra regeringen side, om en genindførelse af loftet over kommunernes



serviceudgifter i 2008. Ligesom det var tilfældet i 2006, vil kommunerne igen fra 2008 blive trukket i bloktilskuddet, hvis serviceudgifterne overskrider det vedtagne budget. Håndteringen af kommunens serviceudgifter vil derfor i 2008 stadig spille en central rolle i kommunens økonomistyring.

Der vil forsat være fokus på effektivisering og prioritering af de kommunale servicetilbud, således at det samlede serviceudbud i kommunen stadig vil kunne udbygges. Fokus på effektivisering og optimal ressourceanvendelse skal sikre, at der indenfor de fastsatte økonomiske rammer også i de kommende år er plads til at udvikle kommunens servicetilbud til glæde for københavnernes. Det samlede serviceniveau i kommunen vil derfor med årene kunne forøges, uden at det vil være i strid med fremtidige aftaler vedrørende væksten i serviceudgifterne.

### **Anlægsområdet og overførsler mellem årene**

**2007 var året, hvor københavnernes for første gang kunne tage med metro helt ud til lufthavnen i Kastrup. Det blev også året, hvor Borgerrepræsentationen besluttede at påbegynde etableringen af 3 underjordiske parkeringsanlæg med 840 pladser i brokvartererne. Samtidig kan eleverne på skolen på Islands Brygge glæde sig til, at udvidelsen af skolen står færdigt.**

Som eksemplerne antyder, bød 2007 på mange spændende projekter på anlægsområdet. Samlet blev resultatet på området i 2007 et mindreforbrug på 688 mill. kr.

Københavns Kommune har både i 2007 og i de foregående år afsat mange penge til at forbedre de fysiske rammer på blandt andet folkeskolerne, idrætshallerne og plejehjemmene mm. Det må imidlertid betragtes som en stor udfordring, at en betragtelig andel af de afsatte midler år efter år viser sig ikke at være blevet brugt. Af denne grund skubber Københavns Kommune en pukkel af uforbrugte anlægsmidler foran sig. Denne udfordring tages meget alvorligt, og kommunen er i øjeblikket i gang med, at undersøge, hvilke initiativer, der kan tages for at stramme op på anlægsområdet. Der blev i 2007 igangsat en analyse, som skal klarlægge, hvordan niveauet for overførsler på anlægsområdet kan reduceres. Det skal blandt andet ske ved en mere nøjagtig periodisering af udvalgenes anlægsbevillinger.

De væsentligste mindreforbrug på anlægsområdet er følgende:

Kultur- og Fritidsudvalget har et mindreforbrug på 276,9 mill. kr., som hovedsageligt vedrører tidsforskydninger i projekter under genopretningsplanerne på idræts- og folkeskoleområderne samt Masterplanen i forbindelse med ændringen af kommunens forvaltningsstruktur.

Børne- og Ungdomsudvalgets mindreforbrug på 277,5 mill. kr. kan i det væsentligste henføres til et mindreforbrug på ca. 194 mill. kr. vedr. Børneplan I, som søges overført til finansiering af Børneplan II.

Derudover har Økonomiudvalget et mindreforbrug på 214,7 mill. kr., som primært skal forklares af merindtægter på 69,6 mill. kr. vedr. frikøb og tilbagekøbsrettigheder og et mindreforbrug på 75,2 mill. kr. og 24,4 mill. kr. vedr. henholdsvis puljen til uforudsete udgifter og puljen til jordkøb. Derudover er der et mindreforbrug på 50 mill. kr. vedr. puljen til helhedsorienteret byudvikling. Puljen skal anvendes til udbygningen af nye byområder som for eksempel Atillerivej, Sydhavnen, Kløvermarken og Ørestaden.

Københavns Kommunes regnskab 2007, anlæg - 1.000 kr.	Vedttaget budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
Økonomiudvalget	46.836	7.690	-207.000	214.690
Kultur- og Fritidsudvalget	259.000	789.961	513.108	276.853
Sundheds- og Omsorgsudvalget	36.847	18.208	8.623	9.585
Børne- og Ungdomsudvalget	378.334	301.713	24.206	277.507
Socialudvalget	63.503	25.084	6.564	18.520
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	794	794	0	794
Teknik- og miljøudvalget	456.105	160.635	270.161	-109.526
I alt	1.241.419	1.304.085	615.662	688.423

- angiver mindreindtægter/merforbrug

Udvalgene har inden regnskabsafslutningen overført i alt 1.035 mill. kr. på anlægsområdet. I overensstemmelse med kommunens overførselsregler kan mindreforbruget på 688 mill. kr. også blive overført i løbet af foråret 2008.

Overførsler mellem årene, anlæg.

Mill. kr.	2005-2006	2006-2007	2007-2008*
Økonomiudvalget	361,9	314,9	289,7
Kultur- og Fritidsudvalget	0,0	276,3	342,1
Børne- og Ungeudvalget	306,1	154,2	0,0
Sundheds- og Omsorgsudvalget	51,5	12,7	30,1
Socialudvalget	56,9	17,0	77,7
Teknik- og Miljøudvalget	184,7	246,3	294,9
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	31,0	0,0	0,0
I alt	992,6	1.021,4	1.034,5

\*Tidlige overførsler (BR 603/07)

Det fremgår, at kommunen de sidste år har skubbet ca. 1 mia. kr. på anlægsområdet mellem budgetårene. Overførslerne opstår blandt andet som følge af, at flerårige anlægsbevillinger finansieres i bevillingsåret og skubbes mellem årene, indtil udgifterne til projekterne konkret afholdes.

## **Finansielle indtægter og udgifter**

### **Etableringen af en metrocityring og byudviklingen samt frasalg af grund i Nordhavn og Ørestaden blev sikret i 2007, da Københavns Kommune skød penge ind i henholdsvis Metroselskabet og Arealudviklingselskabet I/S.**

2007 budt på store begivenheder i den finansielle del af Københavns Kommunes virke. Kommunen har på baggrund af et gennemført udbud etableret en investeringsforeningsafdeling, som i fremtiden skal stå for kommunens kapitalforvaltning. Formålet er at sikre den bedst mulige forrentning af kommunens likvide aktiver.

Den likvide kassebeholdning steg netto med 3,8 mia. kr. i 2007. Stigningen skyldes årets resultat på 8.092 mill. kr. inkl. ekstraordinære indtægter, som vedrører udlodninger på 6.680 mill. kr. fra Københavns Energi.

Årets investeringsafkast af likvide aktiver (renteindtægter og kursgevinster) er på 489 mio. kr., hvilket er 144 mio. kr. højere end budgetteret. Det tilfredsstillende resultat kan hovedsageligt tilskrives reduktion af obligationsporteføljernes varighed i marts måned. Investeringsafkastet stammer fra rente på bankkonti, obligationsinvesteringer og investering via Investeringsforeningsafdelingen KK, der blev oprettet i november måned.

Hovedparten af de likvide midler på 5,9 mia. kr. er allerede disponeret, og skal bl.a. anvendes til afregning af statens andel af udlodningerne fra Københavns Energi. Afregningen sker ved modregning af kommunens bloktilskud frem til og med 2010. Den manglende afregning er ultimo året bogført som kortfristet gæld til Staten med 3,6 mia. kr.

Den reelle kasse er ultimo 2007 på 464 mill. kr., hvilket er et fald på 53 mill. kr. siden oktoberprognosen, hvor den reelle kasse var på 517 mill. kr. Faldet skal primært forklares af, at der i opgørelsen nu er taget højde for, at der i forbindelse med forliget om budget 2008 blev reserveret 200 mill. kr. til en multiarena, jf. bilag 3. Derudover er årets resultat forbedret med 163 mill. kr. i forhold til forventningerne i regnskabsprognosen pr. oktober 2007. Den reelle kasse er et udtryk for den kassebeholdning, der endnu ikke er disponeret.

Deponerede midler steg netto med 134 mill. kr. Der er i 2007 deponeret 4,2 mia. kr. som følge af udlodninger på 6,7 mia. kr. fra Københavns Energi. Derudover er der bl.a. deponeret 77 mill. kr., idet der ikke er blevet anvendt så mange låneberettigede udgifter på byfornyelsesområdet som forventet. Kommunen har fået frigivet deponerede midler for 4 mia. kr. til indskud i Metroselskabet ved stiftelsen i oktober 2007. Der er desuden frigivet midler for 187 mill. kr. vedr. Kommune Kemi og Københavns Energi.

Kommunen har i 2007 modtaget to udlodninger på i alt 6,7 mia. kr. fra Københavns Energi. Kommunens andel af udlodningerne blev i første omgang deponeret, med henblik på løbende frigivelse over 10 år, hvilket kræves i lovgivningen. Kommunen modtog en dispensation fra Velfærdsministeriet til frigivelse af deponerede midler, således at 4 mia. kr. kunne indskydes i Metroselskabet I/S.

Inklusiv indskuddet i Metroselskabet I/S, har kommunen afdraget på den langfristede gæld med 4,4 mia. kr. i 2007. I forbindelse med etableringen af Arealudviklingsselskabet I/S er der etableret en ny langfristet gældspost på 3,2 mia. kr., der skal afvikles ved kommunens betaling af merindtægter på grundskyld i Arealudviklingsselskabet I/S's områder.

Kommunens langfristede gæld steg hermed i 2007 fra 2,7 mia. kr. i 2006 til 5,5 mia. kr. Stigningen på 2,8 mia. kr. er sammensat af afdrag på den traditionelle langfristede gæld med 376 mill. kr. og låneoptagelsen i Arealudviklingsselskabet I/S på 3,2 mia. kr. (indskuddet i Metroselskabet I/S på 4 mia. kr. og betalingsforpligtelsen til Arealudviklingsselskabet I/S var ikke registreret som langfristet gæld ved årets start). I forhold til det korrigerede budget for afdrag på den langfristede gæld, mangler der afdrag på gælden for 107,8 mill. kr. Det manglende afdrag overføres til 2008.

Hele den langfristede gæld er optaget i danske kroner og med fast rente.

## ***Nye initiativer***

### **Styr på Økonomien**

**God økonomistyring og balance mellem udgifter og indtægter er en forudsætning for at skabe et økonomisk råderum, der giver plads til udvikling og nye tiltag. Københavns Kommune har i de seneste år oplevet en række kedelige sager, hvor der i forskellige forvaltninger er sket markante overskridelser af budgetterne. Sådanne overskridelser gør det sværere for politikerne at styre og prioriterer, og de betyder også, at der bliver færre penge til nye initiativer og bedre service.**

Derfor har Københavns Kommune stort fokus på at styrke økonomistyringen og sikre balance i økonomien. Borgerrepræsentationen vedtog i forbindelse med behandlingen af budget 2008 at iværksætte en række tværgående initiativer til forbedring af kommunens grundlæggende økonomistyring. De forskellige initiativer er samlet under betegnelsen ”Styr på økonomien”. Styr på økonomien omfatter en række indsatser, som går på tværs af kommunen.

### **Afbureaukratisering og regelforenkling**

Både medarbejdere og borgere oplever, at mængden af unødige regler, registreringer og dokumentationskrav har taget overhånd. Derfor vil Københavns Kommune i 2008 have fokus på afbureaukratisering. Formålet er at fjerne besværlige og overflødige regler, som øger den administrative byrde og besværliggøre dagligdagen for tusinder af kommunens ansatte. Første skridt bliver taget i foråret 2008, hvor der udarbejdes et katalog med forslag til konkrete indsatser, som målrettet løser nogle af de forhold, som kommunens medarbejdere har gjort opmærksom på er særligt problematiske.

### **Styrkelse af kommunens interne kontrol**

Der skal ske en markant styrkelse af den interne kontrol i Københavns Kommune. Der etableres med virkning fra 2009 en intern revision, som placeres direkte under Borgerrepræsentationen. Den interne revision skal sikre en mere systematisk intern kontrol med kommunens økonomistyring og regnskabsfunktion med henblik på at reducere risikoen for fejl og mangler. Samtidig skal den interne revision bistå den eksterne revisor. Kommunens eksterne revisionsopgave er sendt i udbud og den nye eksterne revisor får med virkning fra 1. januar 2009 det fulde ansvar for revisionen af kommunens årsregnskab.

### **Implementering af et fælles budgetmodul**

Københavns Kommune har indtil nu ikke haft en fælles it-plattform for arbejdet med budgettet. Det har besværliggjort arbejdsgangene og øget risikoen for fejl. Det bliver der nu lavet om på.

Formålet med at udvikle et fælles budgetmodul på tværs af forvaltningerne er at forenkle, ensarte og understøtte de centrale og decentrale budget- og budgetopfølgingsprocesser i forvaltningerne. Budgetmodulet vil medio 2008 blive implementeret og testet på centralt og decentralt udvalgte enheder i Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Budgetmodulet forventes at være klar til at blive taget i brug i forbindelse med budget 2010.

### **Fælles uddannelse for økonomimedarbejdere**

En afgørende forudsætning for styrkelse af den interne økonomistyring er, at kommunens økonomimedarbejdere er i

besiddelse af de rigtige kompetencer. Derfor har Københavns Kommune etableret et internt uddannelsesstilbud for alle økonomimedarbejdere på tværs af forvaltningerne.

Den fælles uddannelse af økonomimedarbejdere bidrager til en generel faglig oprustning af økonomimedarbejderne i kommunen og til en mere sikker økonomistyring i forvaltningerne. Der blev åbnet for tilmeldingen til de første kurser i marts 2008.

### **Fælles ledelsesinformation**

God styring kræver hurtig og korrekt information om, hvad vej udviklingen går. Derfor skal der etableres et system for tværgående ledelsesinformation og hurtig opfølgning i hele kommunen.

En fælles ledelsesinformation skal dække områderne økonomi, personale og sygefravær og anvende samme IT-plattform. Der er i 1. halvår igangsat analyser, der skal kortlægge hvilke behov, der er for ledelsesinformation på de tre områder, samt undersøge om der allerede eksisterer nogle velfungerende systemer i forvaltningerne, der med fordel kan anvendes i det fælles informationssystem i Københavns Kommune.

### **Moderne skoler og daginstitutioner**

**Den 29. november 2007 vedtog Borgerrepræsentationen planen om "Fremtidens institutioner og skoler". Planen har til formål at styrke fagligheden i undervisningen og de pædagogiske tilbud i København, sikre at kommunen fortsat kan rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere samt gøre de københavnske skoler og institutioner økonomisk bæredygtige.**

"Fremtidens institutioner og skoler" indebærer blandt andet, at 10 skoler lægges sammen til fem, at to skoler lukker, og at 97 daginstitutioner lægges sammen, seks institutioner lægges om, og at tre institutioner lukker. Der er afsat godt 600 mio.kr. til at bygge om, så bygningerne på skoler over institutioner passer til disse ændringer. Disse midler er dog langt fra de eneste, som er blevet øremærket til at forbedre forholdene for Kommunens yngste borgere.

Med Faglighed for Alle blev der i kommunens budget for 2007 afsat 433,9 mio.kr. i 2007-2009 til at renovere folkeskolerne. Mange skolebygninger er nedslidte og utidssvarende. Renoveringsplanen fokuserer særligt på at renovere faglokaler, skolegårde og toiletter.

I budgetforliget for 2008 blev der afsat 1,5 mia.kr. til at sikre gode fysiske rammer og inspirerende læringsmiljøer på skoler og i daginstitutioner. Pengene skal bruges til at udbygge skoler og daginstitutioner i takt med, at børnetallet stiger i København og især i de nye bydele. Kommunen bygger blandt andet en ny 3-sporet skole i Ørestaden. Derudover er der med budgetforliget for 2008 også afsat

ca. 50 mio.kr. til nye kantiner og skolemadsboder, samtidigt med, at en ny skolemadsordning sættes i gang i samarbejde med Københavns Madhus. Målet er at give skolebørnene et sundt og attraktivt alternativ til kiosker og grillbarer.

### **Loft over service- og anlægsudgifterne i 2008**

**Regeringen har valgt at stramme grebet om kommunernes økonomi. Dette giver store udfordringer for Københavns Kommune, og giver mindre frihed til at skabe udvikling og sikre den bedst mulige service til borgerne.**

Finanslovsaftalen for 2008 indebærer blandt andet, at der foretages en individuel modregning i bloktilskuddet i tilfældet af, at kommunerne under ét overskrider henholdsvis de budgetterede service- og bruttoanlægsudgifterne i budget 2008.

For at undgå eventuelle sanktioner skal Københavns Kommune sikre, at kommunens service- og bruttoanlægsudgifterne i regnskab 2008 ikke overstiger niveauet i det vedtagne budget. Overholdelse af dette kræver styring af tillægsbevillinger og overførsler mellem årene således:

- At tillægsbevillinger i 2008 på service- og bruttoanlægsområdet modsvares af tilsvarende besparelser eller overførsler fra 2008 til 2009 eller senere.
- At mindreforbruget i 2007 på service- og bruttoanlægsområdet, som overføres til 2008 modsvares af et tilsvarende mindreforbrug på service- og anlægsområdet i 2008.

Der er derfor i 2008 igangsat en række styringsmæssige initiativer med henblik på at sikre at kommunen service- og bruttoanlægsudgifter i regnskab 2008 ikke overstiger niveauet i vedtaget budget 2008.

- Der er udmeldt måltal for serviceudgifterne i 2008 for hvert udvalg, som skal overholdes.
- Der foretages en mere præcis periodisering af anlægsudgifterne i 2008 og udarbejdes principper for prioritering af anlægsudgifter.

Udviklingen i kommunens service- og bruttoanlægsudgifter vil blive fulgt løbende i forbindelse regnskabsprognoserne for 2008.

Modregningsordningen er særligt problematisk, fordi den strider i mod den økonomiske decentralisering, som et flertal af kommunerne anvender som et centralt styringsprincip. Netop dette styringsprincip har været den væsentligste årsag til, at institutionerne og de udførende led i dag handler mere økonomisk bevidst og ansvarligt. En

modregningsordning på anlæg er endvidere særdeles problematisk, fordi størrelsen af de enkelte kommuners anlægsudgifter svinger meget fra år til år, hvilket betyder, at tidsforskydninger i anlægsprojekter kan medføre meget store afvigelser i regnskabet i forhold til niveauet i vedtaget budget.



## **Del 2 - Fokusområder**

### **Tema 1: Styr på økonomien**

Københavns Kommune har en sund økonomi i balance. I de senere års budgetforhandlinger har der været råd til en bedre service og nye initiativer. Samtidig er gælden blevet mærkbart reduceret.

Der findes dog områder i kommunen, hvor økonomistyringen skal forbedres. Københavns Kommune har derfor stort fokus på, at der skal være styr på økonomien, så der også fremover vil være penge til skabe gode rammer for københavnere.

***Fra underskud til balance i Børne- og Ungdomsforvaltningen***  
**Sidste vinter blev mediebildet præget af en række barske overskrifter om økonomisk kaos i den ny-fusionerede Børne- og Ungdomsforvaltning, da det viste sig, at der gennem en årrække var akkumuleret et merforbrug på næsten en halv milliard kroner.**

En redegørelse, som den nye direktion fik udarbejdet, pegede bl.a. på, at flere års styring med fokus på sagsbehandling frem for reel økonomistyring, var en af årsagerne til den kritiske økonomiske situation. Manglende fokus på økonomistyring medførte bl.a., at der i en årrække blev forbrugt mere end budgetteret og at der heller ikke blev budgetteret i forhold til det reelle forbrug på institutioner og skoler.

Derfor iværksatte Børne- og Ungdomsudvalget i samarbejde med Deloitte et økonomisk genopretningsprogram, der med en massiv indsats skulle genoprette økonomien. Det er med en række initiativer lykkedes at ændre millionunderskuddet til en økonomi i balance. Endvidere fik Børne- og Ungeforvaltningen en gældseftergivelse på 289 mill. kr. i forbindelse med Regnskab 2006.

Den positive udvikling er sket gennem et intensivt oprydning- og analysearbejde, hvor forbrug, herunder stort set alle lønudbetalinger, statusposter og budgetter er gennemgået og korrigeret og der er udarbejdet nye og mere gennemskuelige budgetmodeller.

Samtidig har forvaltningen gennemgået økonomistyringen fra A til Z og i 2008 søsættes en ny økonomistyringsmodel, der skal sikre en gennemsigtig og effektiv økonomistyring. Overblik, forenkling og løbende rapportering er de parametre, der skal sikre den fremtidige økonomistyring i forvaltningen. Et årshjul danner rammen om en arbejdsproces, hvor rolle- og ansvarsfordelingen er klar, datagrundlaget for økonomistyringen er mere gennemskueligt, opgaver og procedurer er velbeskrevne og økonomimedarbejderne er klædt på til at løse opgaverne.

### **Tekstboks**

Børne- og Ungdomsforvaltningen, der bl.a. har ansvaret for mere end 65 skoler og 800 dag- og fritidsinstitutioner, er Københavns Kommunes største forvaltning, med ca. 70.000 brugere og ca. 17.000 ansatte.

### ***Udgiftspræs på hjemmeplejen***

**Der har i en årrække været et væsentligt merforbrug i Københavns Kommunes hjemmepleje. Merforbruget har indtil videre været vanskeligt at nedbringe.**

Merforbruget skyldes blandt andet rekrutteringsproblemer, som medfører store udgifter til vikarer. Samtidig kæmpes der med både effektivitetsproblemer og styringsmæssige problemer på området. Endelig må det konstateres, at aktiviteten er væsentligt højere, end det budgetterede.

Hjemmeplejeområdet på ældreområdet har endvidere de seneste år stået overfor store styringsmæssige udfordringer, da budgetterne løbende tilpasses til den faldende ældrebefolkning i København. Også i 2007 havde hjemmeplejeområdet økonomiske vanskeligheder.

Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, der begge varetager opgaver på hjemmeplejeområdet, har i 2007 igangsat flere projekter, der skal genoprette økonomien og sikre bedre styring på området:

- Visitationen til hjemmepleje er i 2007 blevet samlet i en central visitation for at sikre bedre ledelse og styrke visitationens afgørelser og økonomistyring.
- Der er udarbejdet et nyt koncept for kvalitetsstandarder, der skal synliggøre hjemmeplejens serviceniveau.
- Socialforvaltningen har arbejdet på at styrke økonomistyringen, sikre ledelsesinformation samt dannet grundlaget for anskaffelse af et nyt omsorgssystem.
- Sundhedsforvaltningen har iværksat projektet: 'Balance i hjemmeplejen', med henblik på at adressere de forskellige udfordringer i hjemmeplejen.

Genopretningsprojekterne fortsætter i 2008. Blandt andet vil hjemmeplejens udførerdel blive reorganiseret og samlet i en hjemmeplejeenhed på tværs af handicap- og psykiatriområdet. Et andet projekt skal sikre et bedre samarbejde mellem visitation og udførerenheden, og hermed en bedre overensstemmelse mellem visitationen og de leverede ydelser.

Nogle af de igangsatte initiativer har ikke en her og nu virkning på den økonomiske balance. Disse initiativer forventes i stedet på

længere sigt at skabe de nødvendige forudsætninger for, at kommunen kan arbejde videre med en række projekter målrettet helt specifikke udfordringer i driften, så området i løbet af de kommende år vil være i økonomisk balance.

#### *Etableringen af Koncernservice*

**Københavns Kommune har valgt at gå foran og nytænke løsningen af en række af sine administrative opgaver. Borgerrepræsentationen besluttede således i oktober 2006 at oprette en fælles koncern-serviceenhed for kommunen, som skal løse en række opgaver på IT- og økonomiområdet.**

På den baggrund blev Koncernservice etableret den 1. april 2007. Med etableringen af Koncernservice er en række arbejdsgange for de administrative opgaver for forvaltningerne for alvor blevet effektiviseret. Samtidig giver fælles løsning af opgaverne også mulighed for at udvikle de administrative sagsgange på tværs af kommunens forvaltninger og enheder.

Med Koncernservice bliver det muligt at flytte midler fra administration til direkte borgerbetjening. Det sker, når Koncernservice årligt leverer en effektivisering på 5 pct.

I 2007 har Koncernservice opbygget og fået tag i sine aktiviteter på økonomiområdet. I 2008 bliver fokus rettet mod IT-området, hvor der indtil nu har været problemer med leverancerne. I første halvdel af 2008 vil der være fuld opmærksomhed på at løse disse problemer, samt på at styrke løsningen af de nuværende opgaver.

Efterfølgende skal udvikling af IT-området og nye administrative opgaver, som med fordel kan løses i fællesskab, f.eks. personaleadministration, budgetmodul og telefoni mm. sættes i centrum.

#### *Sygedagpengeområdet*

**Igennem 2007 har antallet af sygedagpengemodtagere været stigende såvel i København som i landet som helhed. I København er det samlede antal løbende sygedagpengesager steget med ca. 1.000 sager til ca. 7.500 sager ved udgangen af 2007.**

Stigningen skyldes især sager med en varighed på over 52 uger, som er steget med over 40 pct., mens antallet af kortvarige sygedagpengesager (under 52 uger) har været nogenlunde stabil.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i 2007 fokuseret på en tidlig opfølgingsindsats i sygedagpengesager. Fokus har især været på opfølgning i sager med en varighed på 9-52 uger med henblik på at forebygge, at de udvikler sig til langvarige sager.

Rettidig opfølgning i disse sager er endvidere en betingelse for, at kommunen kan hjemtage statsrefusion af sygedagpengeudgifterne. Ved udgangen af 2007 blev opfølgningen gennemført rettidigt i forhold til lovens krav i ca. 90 pct. af sagerne under 52 uger.

Især udviklingen i antallet af langvarige sygedagpengesager har store kommunaløkonomiske konsekvenser, eftersom kommunen finansierer udgifterne til sygedagpenge i disse sager fuldt ud.

Københavns Kommune har på grund af det stigende antal sygedagpengemodtagere, herunder specielt stigningen i sager over 52 uger i 2007, måttet afsætte ca. 200 mio.kr. mere end budgetteret til sygedagpengeudgifter i 2007.

## **Tema 2: Byens udvikling**

København er en by i rivende udvikling. Udfordringen er at håndtere denne vækst på et bæredygtigt grundlag, der skaber en by som er tryk og sund at bo og arbejde i. Derfor skal der udvikles nye mangfoldige byområder med boliger for alle, en effektiv kollektiv trafik og rammer for et levende byliv med gode fritids- og idrætstilbud.

### **Tekstboks.**

Inden for de sidste 15 år er vi blevet 35.000 flere københavnere. I løbet af de næste 15 kommer yderligere 45.000 til.

### *Nye byområder*

**Københavns Kommune udvikler i disse år en lang række af områderne i byen. Målet er, at skabe nye bæredygtige bydele, hvor helhedsløsninger og livskvalitet er i centrum.**

Nordhavn er et af de største byudviklingsområder i København i de kommende år. Nordhavn skal være flagskib for kommunens målsætning om at udvikle København til en international rollemodel for bæredygtig byudvikling. Nordhavn udgør på langt sigt en ny bydel i størrelse svarende til Indre Østerbro. På kort sigt er det dog alene Indre Nordhavn der skal udvikles med ca. 600.000 etage-m<sup>2</sup>. I 2008 afholdes der en åben international arkitektkonkurrence.

I Sydhavnen fortsætter byudviklingen af en ny kanalby efter hollandsk forbillede. Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse gav i 2007 en pris til området for 'dygtig byplanlægning og spændende boligkarréer'.

Borgerrepræsentationen vedtog i 2007 grundlaget for udvikling af en tæt og mangfoldig bydel på 600.000 etage-m<sup>2</sup> på Carlsberg. Den nye bydel udvikles med fokus på at skabe liv 24 timer i døgnet og bygger videre på brokvarterernes kendte kvaliteter med karrebebyggelse, og supplerer bebyggelsen med slanke højhuse. Samtidig bevares store

dele af Carlsbergs historiske bebyggelse. Planerne for området forventes at blive vedtaget inden udgangen af 2008.

Borgerrepræsentationen besluttede i oktober 2007, at der skal udskrives en arkitektkonkurrence for en strukturplan for Kløvermarkskvarteret og en bebyggelsesplan for bygninger, byrum og idrætsfaciliteter på Kløvermarken og en mindre del af Kløverparken.

Den positive udvikling i Ørestaden fortsatte i 2007. Det fuldførte og igangværende byggeri i Ørestaden omfatter nu omkring 850.000 etage-m<sup>2</sup> af Ørestads samlede rummelighed på 3,1 mio. etage-m<sup>2</sup>. Ørestad forventes at være færdigbygget omkring år 2030.

Flere centrale områder står over for markante kvalitetsløft i de kommende år. I 2007 blev der gennemført en idékonkurrence for Metropolzonen. I budgetaftalen for 2008 blev det besluttet at arbejde videre med en række konkrete projekter for bl.a. banegravene, Vester Voldgade m.fl.

#### ***Arealudviklingselskabet I/S og Metroselskabet I/S***

**Det økonomiske grundlag for nogle af de vigtigste udviklingsområder i København blev sikret den 26. oktober 2007. Hvor stiftelsesdokumenterne for Arealudviklingselskabet I/S og Metroselskabet I/S blev underskrevet. Selskaberne er stiftet med virkning fra 1. januar 2007.**

Københavns Kommune (55 %) og staten (45 %) ejer Arealudviklingselskabet I/S. Selskabet skal varetage den fortsatte byudvikling i Ørestad, byudviklingen i havneområderne og den fortsatte havnedrift. Udviklingen af havneområderne vedrører ikke mindst Nordhavn, som i de kommende år vil blive udviklet til en helt ny bydel i København.

Arealudviklingselskabet I/S har overtaget Ørestadsselskabet I/S gæld. Gælden finansieres af den fortsatte byudvikling i Ørestad og Nordhavnen. Københavns Kommune har endvidere udstedt gældsbreve på 3,2 mia. kr. til selskabet, gældsbrevene svarer til kommunens forventede grundskyldsindtægter fra Ørestad og Nordhavnen.

Metroselskabet I/S står for driften af metroen og skal samtidig bygge den kommende MetroCityring. Selskabet ejes af Københavns Kommune (50 %), staten (41,7 %) og Frederiksberg Kommune (8,3 %).

Københavns Kommune har indskudt sin andel af metroaktiviteterne i Ørestadsselskabet I/S i Metroselskabet I/S. Herudover har kommunen indskudt kontant 4 mia. kr. Det kontante indskud er finansierede af

kommunens provenu ved salget af Københavns Energis elforsyning i 2005.

### **Trafik**

**Trafikken er fortsat en stor udfordring i Københavns Kommune. Prognoser viser at trafikken på de største veje forventes at stige med 70 % frem til 2030.**

### **Miljøzoner for sundhedens skyld**

I juni 2007 besluttede Borgerrepræsentationen i København og Kommunalbestyrelsen på Frederiksberg afgrænsningen af miljøzonen i København og på Frederiksberg. Miljøzonen stiller krav til hvor meget lastbiler og busser må forurene.

### **Bedre forhold for flere cyklister**

Der køres over 1,1 mio. kilometer på cykel i København - hver dag. De mange cykler er formentlig verdensrekord i et vestligt land og en vigtig del af Københavns identitet. Målet er, at endnu flere skal køre på cykel. Der er afsat 185 mio. kr. til anlæg af nye cykelstier og de grønne cykelruter skal bindes sammen med en ny stibro over Åboulevarden.

### **Nye bustilbud**

I 2007 blev Citybussen sendt i udbud. Citybussen er en lille miljøvenlig bus der fra årsskiftet 2008/2009 skal køre i den indre by. 2007 blev også året hvor København fik de 2 første af i alt 8 servicebusser. Servicebusser er særlig målrettet ældre og gangbesværede og kommer tæt på de steder hvor ældre færdes.

Den 31. marts 2008 startede den såkaldte "Teaterbus", som er en højklasset busforbindelse, der binder parkeringshuse og metro sammen med det nye skuespilhus på Sankt Annæ Plads. Bussen kører hvert 6. minut, og tilbyder transport en time før og efter forestillinger på den store scene. Gæsterne fra skuespilhuset kan bruge deres teaterbillet som busbillet, men der er også adgang for passagerer med almindeligt klippekort. Bussen kører frem til sommerferien 2008, hvorefter forsøget evalueres.

### **Mere Metro**

Metroens 3. etape fra Lergravsparken til lufthavnen åbnede i 2007, så nu tager det kun 14 minutter at komme fra Nørreport til lufthavnen. 2007 var også året hvor MetroCityringen blev vedtaget i folketinget og de første undersøgelser kunne sættes i gang. MetroCityringen forventes færdig i 2018.

### **Billige boliger**

**Københavns Kommune arbejder fortsat på at bygge 5000 billige boliger. De første boliger er nu klar, og flere er undervejs.**

I begyndelsen af 2007 solgte kommunen den første grund til realisering af billige boliger. Fonden for billige boliger købte kommunens grund, Karens Minde i Sydhavnen, de første 12 billige andelsboliger i form af rækkehuse stod klar i foråret 2008.

Også andre bygherrer har tilbudt at bygge billige boliger. I efteråret 2007 blev det første spadestik til 33 billige boliger i BIG-house i Ørestaden taget. Carlsberg har tilkendegivet, at de vil indarbejde en andel billige boliger i den nye Carlsberg bydel.

Københavns Kommune har indgået en aftale om fleksibel udlejning med de almene boligorganisationer, som ifølge de første skøn frigør ca. 2000 almene boliger per år til københavnere med almindelige lønindkomster.

I april 2008 solgte kommunen endnu en grund til Fonden for billige boliger for at realisere et projekt med 58 billige andelsboliger i form af etagebyggeri på Amager. Derudover er kommunen i gang med et udbud af billige almene boliger på en kommunal grund i Nordvest kvarteret Grøndals Vænge Allé. Det forventes, der bliver bygget ca. 270 boliger og at ca. halvdelen af disse bliver billige boliger.

#### ***Genopretning af Københavns idrætsanlæg***

**Københavns Kommune overtog i 2005 over 50 idrætsanlæg med boldbaner, svømmehaller, stadions, idrætshaller, skøjtebaner, skydebaner, street-faciliteter, havnebade etc. fra den selvejende institution Københavns Idrætsanlæg.**

Mange af disse anlæg var meget nedslidte. I 2006 blev der derfor iværksat en omfattende genopretningsplan.

I alt er der blevet bevilget 320 mio. kr. til brug i perioden 2006-09, hvilket skal bringe samtlige idrætsanlæg op til et tidssvarende niveau.

De over 100 forskellige projekter, der er forankret i Københavns Ejendomme, spænder fra etablering af en handicaprampe (100.000 kr.) til totalreovering på svømmehaller (knap 20 mio. kr.).

Af større arbejder, der er igangsat i 2007, kan nævnes omfattende reoveringsarbejder i Grøndalscentret og Nørrebrohallen.

#### **Tema 4: Efter strukturreformen**

**Københavns Kommune er indtil videre kommet godt igennem strukturreformen. Københavns Kommune har som tidligere amtskommune på mange måder været mindre berørt af strukturreformen, end mange andre kommuner. Reformen har dog stadig betydet, at der er sket store omvæltninger.**

Som følge af strukturreformen har Københavns Kommune pr. 1. januar 2007 afgivet størstedelen af sine sundhedsopgaver til Region Hovedstaden. Kommunerne har til gengæld fået et nyt ansvar for borgernes sundhed både for indlagte og færdigbehandlede patienter. Det gælder således også Københavns Kommune, der med strukturreformen har fået samme opgaver, som landets øvrige kommuner.

På den ene side overtager kommunen en række opgaver på sundhedsområdet, som hidtil er blevet varetaget af amterne. Det gælder først og fremmest forebyggelse og genoptræning efter sygehusindlæggelse. På den anden side skal kommunen fremover medfinansiere de sundhedsopgaver, som regionerne varetager. Det gælder eksempelvis sygehusbehandling og praktiserende læger mm.

Hensigten med den nye organisering på sundhedsområdet er at sikre en større sammenhæng mellem regionernes og kommunernes sundhedstilbud til gavn for borgerne. Med et betalingsansvar for københavnernes behandling i sundhedsvæsenet, som afhænger af borgernes anvendelse af sundhedsvæsenet, har Københavns Kommune fortsat en økonomisk interesse i at yde en effektiv forebyggelses-, genoptrænings- og plejeindsats.

#### ***Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet og psykiatriområdet.***

**Kommunerne har med strukturreformen fået et delvist betalingsansvar for borgernes brug af sundhedsydelser. For Københavns Kommune gælder det først og fremmest, at der afgives opgaver til Regionen, mens det delvise betalingsansvar bibeholdes.**

Medfinansieringen består dels af et fast bidrag pr. borger i Københavns Kommune - det såkaldte grundbidrag - dels af et aktivitetsafhængigt bidrag, som påvirkes af borgernes brug af sundhedstilbud.

Københavns Kommune har iværksat en række initiativer, som har til hensigt at fremme københavnernes sundhedstilstand og samtidig begrænse kommunens medfinansieringsudgifter.

Det drejer sig om følgende:

- Forsøgsordning med etablering af akutpladser, som skal fungere som alternativ til korte sygehusindlæggelser
- Udskrivningskoordinatorer, som i samarbejde med sygehusene skal sørge for en effektiv og omsorgsfuld overgang fra sygehus til kommunale plejetilbud
- Kobling af sundheds- og omsorgsdata, således at den forebyggende og sundhedsfremmende indsats kan målrettes særligt udsatte grupper



- Sundhedscentre målrettet borgere med kræft og kroniske sygdomme så som hjertesygge, diabetes og KOL (rygerlunger).

Kommunens arbejde begrænses af, at sundhedsområdet på nogle måder er uhensigtsmæssigt organiseret. Samtidig er sundhedsområdet kendetegnet ved, at det er særdeles svært at måle effekten af en given sundhedsindsats. Det kommer sig af, at mange faktorer kan spille ind på borgernes sundhedstilstand og ikke mindst, at effekten af en given indsats måske først bliver synlig mange år efter selve indsatsen.

Københavns Kommune betaler også for patienter, der er færdigbehandlede, men som fortsat er indlagt på en psykiatrisk afdeling, fordi de venter på en socialpsykiatrisk bolig.

I forbindelse med budgetforliget for 2007 blev der afsat penge til at bygge flere boliger til psykisk syge og handicappede i den såkaldte Tryghedsplan II, der skal reducere den nuværende venteliste. I takt med at ventelisten til boliger til psykisk syge nedbringes, vil antallet af færdigbehandlede patienter på de psykiatriske afdelinger kunne mindskes.

#### *Genoptræning efter sygehusindlæggelse*

**Københavns Kommune har pr. 1. januar 2007 overtaget det fulde finansieringsansvar for genoptræning efter udskrivning fra sygehus.**

Opgaven skal varetages af både sygehuse i Region Hovedstaden og træningscentre i Københavns Kommune, men alene sygehuse kan tildele borgeren en genoptræningsplan, som berettiger denne til vederlagsfri genoptræning. En traditionel tommelfingerregel om, at betaling og beslutning følges hånd i hånd, er således tilsidesat i organiseringen af genoptræningsområdet.

I 2007 har genoptræningsaktiviteten – som ventet – været højere end forudsat i statens kompensation for overtagelse af den nye opgave og det forventes, at tendensen vil fortsætte de kommende år.

For at kunne styre udgifterne på området forsøger Københavns Kommune at begrænse den andel af genoptræningen, som varetages af Region Hovedstaden. Samtidig arbejder kommunen på at organisere den kommunale genoptræning efter en ny styringsmodel med henblik på at sikre et ensartet serviceniveau på tværs af byen og optimere driften.

#### *Øget indsats for de svageste ledige i Jobcenter København*

**Københavns Kommune har i 2007 udnyttet de gunstige konjunkturer på arbejdsmarkedet til at få de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere i job via formidlings- og jobsøgningsaktiviteter.**

Indsatsen er sket efter, at området var udsat for voldsomme økonomiske problemer i slutningen af 2006 og starten af 2007, samtidig med at avisoverskrifterne fortalte om en massiv pukkel af for sent behandlede sager.

Nu er aktiveringsindsatsen for de ledige, der er længst væk fra arbejdsmarkedet, imidlertid blevet intensiveret - bl.a. ved kampagnen *Ny chance til alle*, der satte fokus på de 8.100 københavnske kontanthjælpsmodtagere, som havde gået passive i mere end 12 måneder. De har fået deres sager gennemgået på ny og er blevet tilbudt en aktiv indsats. Samlet er aktiveringen af de svageste ledige fordoblet i løbet af 2007.

Indsatsen har givet resultater. Antallet af langvarige kontanthjælpsmodtagere, der hver måned stopper på kontanthjælp, er steget betydeligt i løbet af 2007 – ikke mindst i forlængelse af *Ny chance*-kampagnen i juni. Samtidig forebygger den tidlige indsats og fokus på rettidighed i opfølgningen, at de ledige hænger fast i kontanthjælp.

Beskæftigelsesindsatsen har i 2007 været præget af øgede krav til et højt produktionsniveau. Det skal dels ses i lyset af øgede lovkrav til både omfanget og tilrettelæggelsen af indsatsen i form af f.eks. intensive kontaktforløb med jobsamtaler hver 3. måned for alle kontanthjælpsmodtagere, fremrykket aktivering, ændringer i refusionsreglerne og øgede krav til dokumentation af sagsbehandlingen.

Beskæftigelsesindsatsen i 2007 har også været præget af omstruktureringen i forlængelse af dels den nye forvaltningsstruktur i Københavns Kommune og dels kommunalreformen. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens nye struktur med Jobcenter København og Ydelsesservice mv. blev etableret i midten af 2006. Den betydelige omstrukturering har i sig selv givet store udfordringer i forhold til at fastholde et højt produktionsniveau i indsatsen.

Fremadrettet vil Københavns Kommune i 2008 fastholde fokus på rettidighed og dokumentation af indsatsen og på implementering af nye proceskrav til aktiveringsindsatsen samtidig med, at blandt andet samarbejdet med virksomhederne skal udbygges.

## **Tema 5: Øget trivsel, bedre service**

**Københavns Kommunes medarbejdere har byens vigtigste job. Derfor skal kommunens arbejdspladser være mere attraktive, og det skal være lettere både at rekruttere og fastholde ledere og medarbejdere. Attraktive arbejdspladser handler bl.a. om arbejdsglæde, stolthed og god trivsel hos medarbejderne.**

## **Medarbejdere, som trives, leverer bedre service over for byens borgere.**

Håndtagene, der kan drejes på i den sammenhæng er f.eks. god ledelse og kompetenceudvikling. Indsatserne er både rettet mod at øge trivslen blandt de nuværende medarbejdere og mod at tiltrække flere potentielle kommende medarbejdere.

Målet er at få flere ansøgere til ledige stillinger bl.a. inden for ældre- og børneområdet, reduktion af personaleomsætningen, færre sygedage pr. medarbejder og generelt en bedre trivsel.

### **'Klippekort' til flere medarbejdere**

For at opnå de gode resultater investerer kommunen penge i kompetenceudvikling til både ledere og medarbejdere. I flere forvaltninger er der nu 'klippeordninger', hvor f.eks. social- og sundhedshjælperne kan vælge forskellige uddannelser – tre klip = tre gennemførte uddannelser giver et løntillæg.

### **Tid til at være leder**

Lederen i den enkelte børnehave, i hjemmeplejen etc. bruger tid på administration – tid, som går fra børnene og de gamle. Medarbejderne er også utilfredse med, at deres ledere ikke har tid til dem pga. opgavemængden – derfor skal de administrative opgaver reduceres og flere opgaver skal udføres af andre end lederen.

Planlægning af et uddannelsesforløb er sat i gang rettet mod administrative medarbejdere. Formålet er at kompetenceudvikle disse medarbejdergrupper så de i højere grad kan aflaste lederne.

### **KLIKK – ledertalentudvikling**

Det overordnede formål med projektet, Kvindelige Ledere i Københavns Kommune, er at udvikle og opkvalificere lederpotentialet i kommunen for derved at skabe et bredere og mere attraktivt internt rekrutteringsgrundlag – og sikre en mere ligelig fordeling af begge køn i de øverste ledelseslag.

På sigt skal projektet således medvirke til en styrkelse af Københavns Kommune som leverandør af service af høj kvalitet til borgere og virksomheder - og som en attraktiv arbejdsplads for såvel ledere som medarbejdere.

### **Lederskab København – talentprogram for ledere**

Københavns Kommune har igangsat et særligt talentprogram for ledere, som "sigter højere".

Kommunen ønsker at få de bedste ledertalenter som fremtidens topledere. Det skal være spændende og udfordrende at være leder i kommunen, og der skal være fremtid i jobbet. Københavns

Kommunen vil gerne være et attraktivt valg for kommende og nuværende ledere.

"Lederskab Købehavn" er et talentudviklingsprogram i to niveauer - et for chefsaspiranter og et for direktørspiranter.

Programmerne er opdelt i moduler, som omhandler et bredt spektrum af ledelsesdiscipliner med særligt fokus på topledelse i en politisk ledet organisation.

### **Far Forever**

Kampagnen Far Forever blev sat i gang i efteråret 2007. Målet med kampagnen er at forøge fædres brug af forældreorlov og derved også forbedre ligestillingen.

Som et led i kampagnen er der blandt andet oprettet en hjemmeside for kommunens ansatte. Her kan nuværende og kommende fædre nemt og hurtigt finde information om deres rettigheder og muligheder i forbindelse med barsel.

Succeskriterierne for kampagnen er, at fædre ansat i kommunen, der holder orlov i forbindelse med børnefødsel, holder gennemsnitlig mindst 50 dage i 2009, og at andelen af de fædre, der udnytter hele den 10 uger lange del af orlovsperioden, i hvilken faderen kan opnå fuld løn, udgør minimum 40 procent i 2009.

## **Tema 6: Styr på integrationen**

**Københavns Kommune har som landets største arbejdsplads mulighed for at gøre en særlig indsats for at få flere indvandrere og efterkommere i arbejde. Kommunen har iværksat en række tiltag for at styrke integrationsindsatsen, blandt andet oprettelsen af integrations- og oplæringsstillinger på særlige betingelser.**

Kommunens initiativer på integrationsområdet var tidligere præget af enkeltstående projekter, og der manglede overordnet styring og retning. I 2006 fik kommunen en samlet integrationspolitik for 2007-2010. Dermed er der sat fokus på mål og resultater, og der er indført redskaber til at følge op på målene. Det skaber sammenhæng og retning i integrationsindsatsen.

Styrkelsen af integrationsindsatsen omfatter blandt andet:

- Et integrationsbarometer og en projektbank, som måler, hvordan det går med udviklingen i integrationspolitikken.
- En årlig statusrapport, som gør det muligt at følge med i, om udviklingen går i den rigtige retning i det rigtige tempo.
- En integrationspulje og en integrationsaftale, som sætter handling bag de politiske mål.

- En årlig konference, som sætter fokus på de områder, der trænger til ekstra opmærksomhed. I 2008 er der fokus på tryghed.

Målet med de nye værktøjer er at styrke integrationen i København samt at give politikere og borgere det fornødne overblik. Det skaber grundlaget for at prioritere indsatsen og styrke sammenhængen - fx mellem indsatsen for at øge beskæftigelsen blandt indvandrere og indsatsen for at skabe trygge boliger i områder som Mjølnerparken.

Københavns integrationsindsats er to gange i 2007 blevet indstillet til priser af henholdsvis Integrationsministeriet og KL.

Barometeret, projektbanken og statusrapporten betyder, at politikerne i Københavns Kommune let og enkelt kan se om deres politikker virker. Samtidig er borgerne blevet sikret let og tilgængelig viden om integrationen i kommunen.

*Tekstboks: Eksempler på integrationsresultater i 2007*

- Sammensætningen af medarbejderne i Københavns Kommune svarer nu til arbejdsstyrken i forhold til andelen af indvandrere og efterkommere. Det er bl.a. sikret gennem kommunens personalepolitik og 30 nye integrations- og oplæringsstillinger i 2007.
- For at bekæmpe ghettodannelse er der sat loft over anvisningen af arbejdsløse til de hårdest ramte boligområder som f.eks. Mjølnerparken, så borgere i job eller uddannelse nu kan springe køen til en bolig over. Det har 211 gjort i 2007.
- Borgerrådgiveren har styrket sit tilsyn med diskrimination med bl.a. en hjemmeside og en oplysningskampagne
- Der er oprettet et korps af indtil nu 18 unge rollemodeller, som skal bidrage til at øge andelen af unge med anden etnisk baggrund end dansk, der får en ungdomsuddannelse
- Der er etableret et *second chance*-undervisningsforløb i ungdomsskoleregi for unge på 8.-9. klassetrin, der har været uden skolekontakt igennem længere tid
- 17 folkeskoler har tilmeldt sig et nyt værktøj til tidlig identifikation af unge med behov for særlig indsats for at gennemføre en ungdomsuddannelse

## **Tema 7: København tæt på borgerne**

### **Lokaludvalg og etablering af borgerservicecentre udgør hjørnestenene i arbejdet med at skabe nærhed, god service og let kommunikation imellem kommunen og borgerne i København.**

I 2008 venter flere nye tiltag, som bringer København tættere på borgerne: Et kontaktcenter, som skaber en telefonisk indgang til kommunen, er åbnet i april 2008. Og netværket [www.kbh.dk](http://www.kbh.dk) lanceres med formålet, at understøtte skabelsen af sociale netværk mellem københavnere.

### ***Lokaludvalg***

Borgernes indflydelse er via lokaludvalgene begyndt at præge København. I Bispebjerg udgives en lokalavis drevet af lokaludvalget, med debat om de emner der vedrører bydelen. I Valby har alle foreninger fået mulighed for at komme let i dialog med hinanden via en lokaludvalgs-udviklet fælles database.

Lokaludvalgenes puljemidler understøtter mange aktiviteter, både kultur dage og netværksskabende integrationsprojekter. Over hele byen inddrages lokaludvalgene i beslutningsprocesserne, blandt andet om den fremtidige busdrift. I 2007 fik yderligere fem bydele lokaludvalg. I 2008 vil alle bydele have lokaludvalg, når lokaludvalgene i Indre by, Christianshavn, Brønshøj Husum og Nørrebro etableres.

### ***Borgerservicecentre***

Som noget nyt kunne københavnere i 2007 få lavet deres pas og kørekort i Københavns Borgerservicecentre. Opgaven lå tidligere hos politiet, men den løses nu i servicecentre, der er placeret på Jarmers Plads, Vanløse Torv, Trianglen og i Amagercentret. En undersøgelse blandt brugerne viste at hele 95 % var tilfredse eller meget tilfredse med Københavns Borgerservice. I 2008 åbnes et borgerservicecenter i Valby, der placeres sammen med Pensions- og Omsorgskontoret og Socialcentret, og et 6. etableres i 2009. Den politiske vision er at samle borgerbetjeningen på én adresse i lokalområderne.

2007 var også året hvor borgerne i Københavns Borgerservice kunne hente en digital signatur, på USB-nøgle, der gør det lettere at anvende kommunens digitale selvbetjeningsydelser, mens man er på farten.

Kommunen har også taget initiativ til dannelsen af det brugerdrevne [www.borgerinddragelse.dk](http://www.borgerinddragelse.dk) som er en inspirations- og debathjemmeside om metoder til borgerinddragelse. Lokaludvalgene og øvrige demokrati-interesserede kan fremover bruge [www.borgerinddragelse.dk](http://www.borgerinddragelse.dk) som værktøj til udveksling af erfaringer med at skabe god borgerdialog.

## **Tema 8: Forbedret tilsyn med kommunens institutioner**

**Københavns Kommune har gentagne gange i løbet af 2006 og 2007 været i mediernes søgelys på grund af institutioner, som ikke levede op til kravene om god pleje og omsorg. Nu bliver der strammet op.**

Københavns Kommune valgte i 2006, at tilsynsopgaven på ældreområdet skulle gøres uafhængig og opgaven kom således i udbud. Ved samme lejlighed skulle der ligeledes udvikles et nyt tilsynskoncept, hvor kommunen selv udviklede rammerne for tilsynskonceptet og efterfølgende i samarbejde med kontraktvinderen færdiggjorde konceptet. 2007 blev så året, hvor der blev indgået

kontrakt om tilsynsopgaven. Kommunernes Revision blev valgt som den nye tilsynsmyndighed på ældreområdet.

Efter overtagelsen af tilsynsopgaven har Kommunernes Revision herefter gennemført alle tilsynsbesøg på ældreområdet. Det koncept, som Kommunernes Revision arbejder ud fra, adskiller sig fra det gamle koncept dels ved, at det har fokus på kerneydelserne pleje og omsorg og dels ved, at det afgrænser sig fra andre tilsyn, herunder specielt embedslægetilsyn, således at der ikke sker overlappende tilsyn. Endeligt bliver tilsynet gennemført ud fra en anerkendende metodisk tilgang.

Tilbagemeldingerne fra institutionerne har været positive i forhold til tilgang og praksis, så indtil nu er erfaringerne med det nye tilsynskoncept gode. Med det uvildige tilsyn er Københavns Kommune foregangskommune på området.

For at understøtte og forbedre kvaliteten og plejen på institutionerne blev der iværksat en ekstra brugertilfredshedsundersøgelse blandt beboerne på institutionerne under ældreområdet.

Resultatet af denne undersøgelse viste, at beboerne i plejeboliger er tilfredse. For også at give de svage beboere en stemme deltog pårørende til svage beboere i plejeboliger i gruppeinterview. Plejehjemsbeboerne er især tilfredse med personalets venlighed og evne til at lytte samt udendørsomgivelserne.

Københavns Kommune har med undersøgelsen fået et godt redskab til at følge op på konkrete forhold både lokalt og på forvaltningsniveau, idet undersøgelsen giver et mere nuanceret billede af forholdene på institutionerne.

På baggrund af sager om svigt i forhold til pleje og omsorg arbejdes der i øjeblikket på ligeledes at udbyde tilsynet på kommunens institutioner under Socialforvaltningen.

### **Del 3 - Regnskabsresultat**

Københavns Kommune arbejder med to forskellige regnskabssystemer. Siden 1970'erne har den kommunale økonomi været baseret på det udgiftsbaserede system, som i princippet udelukkende ser på de penge, som faktisk strømmer ind og ud af kommunens kasse. Den private sektor derimod er underlagt årsregnskabsloven, som er baseret på omkostningsprincippet. Princippet bygger på, at ikke alle udgifter også er omkostninger. Samtidigt er der omkostninger, som ikke er udgifter.

Siden 2004 har kommunerne nu tillige arbejdet med et system, som nærmer sig årsregnskabslovens omkostningsprincip, ved siden af det kendte udgiftsprincip. Forskellen mellem systemerne optræder, når en betaling i faktiske kroner for en vare eller tjenesteydelse ikke modsvarer af et tilsvarende forbrug i samme periode. Baggrunden for, at kommunerne arbejder med OBR, er, at man styringsmæssigt bedre kan se det fordelagtige i investeringer, som kræver en udbetaling nu, men som vil tjene sig ind på længere sigt.

Eksempelvis vil undervisning i en ny skole både kræve en bygning og belysning. De nødvendige udgifter til el optræder i begge regnskabssystemer, idet strømmen betales i takt med at den forbruges. Derimod vil en bygning kræve store investeringsudgifter i et år, hvorefter den står til rådighed over en årrække. I det udgiftsbaserede system optræder den faktiske udgift, når skolen bygges. I det omkostningsbaserede system derimod vil omkostningen ved bygningen blive fordelt over den årrække, den kan bruges, fx 30 år, ved at afskrive noget af restværdien hvert år.

Årets resultat i OBR er udtryk for det forbrug, som finder sted i en periode, i forhold til indtægterne.

Årets resultat i UBR er udtryk for de anskaffelser, som finder sted i en periode, i forhold til indtægterne.



## Ledelsespåtegning

Undertegnede erklærer hermed, at Regnskab 2007 for Københavns Kommune er aflagt i overensstemmelse med Velfærdsministeriets budget- og regnskabssystem, at den anvendte regnskabspraksis anses for hensigtsmæssig, samt at regnskabet giver et retvisende billede af kommunens økonomi.

Den enkelte borgmester og direktører skriver udelukkende under for den del af regnskabet, der vedrører deres eget udvalg.

### *Økonomiudvalget*

\_\_\_\_\_  
Overborgmester  
Ritt Bjerregaard

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Claus Juhl

### *Børne- og Ungdomsudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Bo Asmus Kjeldgaard

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Else Sommer

### *Beskæftigelses- og Integrationsudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Jakob Hougaard

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Morten Binder

### *Kultur- og Fritidsudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Pia Allerslev

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Carsten Haurum

### *Socialudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Mikkel Wamming

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Anette Laigaard

### *Sundheds- og Omsorgsudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Mogens Lønborg

\_\_\_\_\_  
Administrerende Direktør  
Lene Sillasen

### *Teknik- og Miljøudvalget*

\_\_\_\_\_  
Borgmester  
Klaus Bondam

\_\_\_\_\_  
Administrerende direktør  
Hjalte Aaberg

## **Anvendt regnskabspraksis**

Københavns Kommune udarbejder både et udgiftsbaseret regnskab (UBR) og et omkostningsbaseret regnskab (OBR).

Regnskabspraksis for det udgiftsbaserede regnskab følger Velfærdsministeriets kontoplan og budget- og regnskabssystem for kommuner. Kommunens omkostningsregnskab er i væsentlig grad identisk med det udgiftsbaserede regnskabssystem og bygger på dette.

Fra og med 2004 er regnskabet for Københavns Kommune også aflagt efter omkostningsbaserede principper. Det omkostningsbaserede regnskab 2007 er aflagt efter de nye principper, som Velfærdsministeriet har fremsat i budget- og regnskabssystemet for kommuner. Balancen blev opstillet som ny primobalance i 2007, som dermed ikke direkte er sammenlignelig med balancen i regnskab 2006.

Regnskabet omfatter alle drifts-, anlægs- og kapitalposter. Balancen er opgjort efter bruttoprincippet, hvorfor der kan være finansielle poster, der er forskellige fra kommunens udgiftsbaserede regnskab. Bruttoprincippet betyder, at modregninger af aktiv- og passivposter eller modregninger af omkostnings- og indtægtsposter som hovedregel ikke må forekomme.

Regnskabet består overordnet af en resultatopgørelse, en balance samt en pengestrømsopgørelse. På udvalgsniveau består regnskabet af en balance. Fra statslig side stilles der alene krav om udarbejdelse af det omkostningsbaserede regnskab på kommuneniveau, jf. budget og regnskabssystemet kapitel 8. Som følge af, at der ikke udarbejdes resultatopgørelser på udvalgsniveau, begrænses forklaringsniveauet i resultatopgørelsen på kommuneniveau, da der ikke er underliggende forklaringer på udvalgsniveau.

Styringsmålet i det udgiftsbaserede regnskabsprincip er balance i forhold til udgifter og indtægter. Målet med det omkostningsbaserede årsregnskab er information om Københavns Kommunes tilvejebringelse og forbrug af ressourcer i en periode. Dermed tydeliggøres den faktiske økonomiske stilling mere klart. Det omkostningsbaserede regnskab er dermed opgjort med en regnskabspraksis, der er mere i overensstemmelse med private virksomheders regnskabsaflæggelse. De nye regler om omkostningsregistrering, som blev udbygget i 2007, er derfor ikke kun et supplement til det udgiftsbaserede regnskab, men også basis for en eventuel kommende overgang til omkostningsbaseret budgettering.

## **Ændringer i anvendt regnskabspraksis**

Kommunens regnskabspraksis er ændret på mange punkter med baggrund i nye retningslinier, som Velfærdsministeriet har udstedt for 2007.

Varelagre er for første gang opgjort og indregnet i balancen for 2007, hvis deres værdi på institutionsniveau overstiger 1 million kr. eller værdien ligger mellem 100.000 kr. og 1 mill. kr., og der samtidigt er større udsving i beholdningen.

Derudover er både beregningsgrundlaget og levetider for materielle anlægsaktiver ændret i forhold til 2006 som følge af det nye regelsæt. Det samme gælder for beregningen af tjenestemandspensionsforpligtigelsen, hvor Velfærdsministeriet har skabt ensartede principper for alle kommuner.

Københavns Kommune har ikke valgt at ændre regnskabsprincipper på områder, hvor kommunerne fortsat har valgmuligheder, og som ikke er omfattet af nye retningslinier. Dermed ligger aktiveringsgrænsen for materielle anlægsaktiver fortsat på 50.000 kr.

En dyberegående forklaring og redegørelse for enkelte forhold kan findes i kommunens samlede omkostningsbaserede regnskab.

## Resultatopgørelse

### Udgiftsbaseret regnskab

Noter	Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Vedtaget budget	Korrigeret budget	Regnskab
	<i>Det skattefinansierede område</i>			
	<b>Indtægter</b>			
	Skatter	21.158.445	21.172.145	21.121.319
	Tilskud og udligning	4.731.009	4.305.023	4.311.968
Note 1	<b>Indtægter i alt</b>	<b>25.889.454</b>	<b>25.477.168</b>	<b>25.433.287</b>
	<b>Driftsudgifter (eksl. Forsyningsvirksomhed)</b>	0	0	0
	Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	929.228	901.986	927.946
	Transport og infrastruktur	326.389	310.115	271.046
	Undervisning og kultur	3.443.092	3.369.042	3.359.146
	Sundhedsområdet	1.442.574	1.427.454	1.369.336
	Sociale opgaver og beskæftigelse	14.331.245	14.641.348	14.309.296
	Fællesudgifter og administration m.v.	3.288.804	4.123.308	3.810.419
	<b>Driftsudgifter i alt</b>	<b>23.761.332</b>	<b>24.773.254</b>	<b>24.047.189</b>
	<b>Driftsresultat før finansiering</b>	<b>2.128.122</b>	<b>703.914</b>	<b>1.386.098</b>
Note 2	<b>Renteindtægter mv.</b>	<b>9.315</b>	<b>518.415</b>	<b>628.084</b>
	<b>Resultat af ordinær driftsvirksomhed</b>	<b>2.137.437</b>	<b>1.222.329</b>	<b>2.014.181</b>
	<b>Anlægsudgifter (eksl. Forsyningsvirksomhed)</b>			
Note 3	Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	89.347	-140.727	-49.591
	Transport og infrastruktur	273.358	228.946	185.078
	Undervisning og kultur	425.543	444.107	238.565
	Sundhedsområdet	3.256	456	-73
	Sociale opgaver og beskæftigelse	189.885	327.108	63.059
	Fællesudgifter og administration m.v.	260.030	439.945	173.746
	<b>Anlægsudgifter i alt</b>	<b>1.241.419</b>	<b>1.299.835</b>	<b>610.785</b>
	<b>Resultat af det skattefinansierede område</b>	<b>896.019</b>	<b>-77.505</b>	<b>1.403.397</b>
	<b>Forsyningsvirksomheder</b>			
	Drift (indtægter - udgifter)	-91.016	42.107	13.180
	Anlæg (indtægter - udgifter)	0	-4.250	-4.878
Note 4	<b>Resultat af forsyningsvirksomheder</b>	<b>-91.016</b>	<b>37.857</b>	<b>8.303</b>
	<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>805.003</b>	<b>-39.649</b>	<b>1.411.699</b>
Note 5	Ekstraordinære indtægter	-	6.300.783	6.680.238
	<b>Resultat i alt</b>	<b>805.003</b>	<b>6.261.134</b>	<b>8.091.937</b>

### Finansieringsoversigt

1.000 kr.	Regnskab 2007
<b>Likvide beholdninger primo</b>	<b>2.160.816</b>
<i>Tilgang af likvide aktiver:</i>	
Årets resultat inkl. ekstraordinære poster	8.091.937
Låneoptagelse	1.414.669
Øvrige finansforskydninger	65.601
<i>Avendelse af likvide aktiver:</i>	
Afdrag på gæld	-5.812.280
<b>Likvide beholdninger ultimo</b>	<b>5.920.743</b>

## Omkostningsbaseret regnskab

<b>Kommunen 2007, 1000 kr.</b>				
<b>Noter</b>		<b>Skattefinansieret</b>	<b>Takstfinansieret</b>	<b>I alt</b>
Note 1	Skatteindtægter	21.121.319		21.121.319
	Indtægter fra tilskud og udligning	4.311.968		4.311.968
	Brugerbetaling	3.850.690		3.850.690
	Salg til andre offentlige myndigheder	770.173		770.173
	Refusioner	4.101.466		4.101.466
	Byfornyelse og ejendomssalg	570.216		570.216
	Øvrige indtægter	-582.829	590.006	7.177
	<b>Samlede indtægter</b>	<b>34.143.003</b>	<b>590.006</b>	<b>34.733.009</b>
Note 2	Lønomsomkostninger	13.089.948	24.856	13.114.804
	Årligt pensionsbidrag til tjenestemænd	331.351		331.351
	Varekøb og tjenesteydelser	7.556.110	564.026	8.120.136
	Varekøb og tjenesteydelser for andre offentlig inst.	2.578.351		2.578.351
	Overførsler til personer	9.148.312		9.148.312
Note 3	Øvrige omkostninger	68.904		68.904
	<b>Resultat før afskrivninger</b>	<b>1.370.027</b>	<b>1.124</b>	<b>1.371.151</b>
Note 4	Afskrivninger	648.197		648.197
	<b>Resultat af primær drift</b>	<b>721.830</b>	<b>1.124</b>	<b>722.954</b>
Note 5	Finansielle indtægter	606.420	0	606.420
Note 5	Finansielle omkostninger	19.817	0	19.817
	<b>Resultat før ekstraordinære poster</b>	<b>1.348.067</b>	<b>1.124</b>	<b>1.349.191</b>
Note 6	Ekstraordinære indtægter - Salg af aktier og andelsbeviser m.v.	6.680.238	0	6.680.238
	<b>Årets resultat</b>	<b>8.028.305</b>	<b>1.124</b>	<b>8.029.429</b>

## Balance

Noter	Københavns Kommune, 2007, 1000 kr.	Primo	Ultimo
	Grunde og bygninger	17.758.783	17.116.114
	Tekniske anlæg	404.858	358.328
	Inventar	182.908	116.407
	Aktiver under opførelse	151.672	374.220
Note 7	<b>Materielle anlægsaktiver</b>	<b>18.498.222</b>	<b>17.965.069</b>
	Immaterielle anlægsaktiver	15.187	4.571
	<b>Immaterielle anlægsaktiver</b>	<b>15.187</b>	<b>4.571</b>
Note 8	Aktier og andelsbeviser m.v.	17.821.288	26.990.438
	Andre langfristede tilgodehavender	4.089.036	4.944.647
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	-130.485	-154.180
	<b>Finansielle anlægsaktiver</b>	<b>21.779.838</b>	<b>31.780.905</b>
	<b>Anlægsaktiver i alt</b>	<b>40.293.247</b>	<b>49.750.544</b>
	Omsætningsaktiver: Varebeholdninger	12.370	16.487
	Omsætningsaktiver: Fysiske anlæg til salg	0	0
	Omsætningsaktiver: Tilgodehavender	5.481.798	5.661.285
	<i>-herunder tilgodehavender hos staten</i>	<i>815.275</i>	<i>575.538</i>
	<i>-herunder kortfristede tilgodehavender i øvrigt</i>	<i>4.666.523</i>	<i>5.085.747</i>
	Omsætningsaktiver: Værdipapirer (Pantebreve)	106.621	101.289
Note 9	Likvide beholdninger	2.160.816	5.920.743
	<b>Omsætningsaktiver i alt</b>	<b>7.761.605</b>	<b>11.699.804</b>
	<b>AKTIVER I ALT</b>	<b>48.054.852</b>	<b>61.450.348</b>
Note 10	<b>Egenkapital</b>	<b>14.375.813</b>	<b>26.981.618</b>
	Hensættelser til aktiebeskatning m.v.	4.000.000	0
Note 3	Hensættelse til fremtidige omkostninger i Koncernservice	0	102.404
	Tjenestemandspensionsforpligtigelse	24.325.764	23.780.584
Note 11	<b>Hensatte forpligtigelser</b>	<b>28.325.764</b>	<b>23.882.989</b>
	Langfristet gæld	2.619.188	5.449.256
	Gæld vedr. finansielt leasede aktiviteter	31.784	25.422
	<b>Langfristede gældsforpligtigelser</b>	<b>2.650.972</b>	<b>5.474.678</b>
	<b>Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita</b>	<b>9.852</b>	<b>22.093</b>
Note 12	Kassekredit	0	0
	Kortfristet gæld til staten	1.235.841	3.570.925
	Kortfristet gæld i øvrigt	1.456.610	1.518.045
	<b>Kortfristede gældsforpligtigelser</b>	<b>2.692.451</b>	<b>5.088.970</b>
	<b>Gæld i alt</b>	<b>5.353.275</b>	<b>10.585.741</b>
	<b>PASSIVER I ALT</b>	<b>48.054.852</b>	<b>61.450.348</b>

## Pengestrømsopgørelse

Noter	Pengestrømsopgørelse	Beløb, 1000 kr.
	<b>Resultat før afskrivninger og pensionsreglering</b>	1.371.150
Note 13	+ Forskydninger i tilgodehavender og kort gæld	-1.783.601
Note 3	+ Øvrige periodiserede omkostninger	68.904
	+ Lagerforskydninger	-576
Note 14	+ Netto-tjenestemandspensionsforpligtelsesforøgelse	-608.547
	<b>= Driftens likviditets påvirkning (A)</b>	<b>-952.670</b>
	Leasingydelser	-9.494
Note 15	Årets nettoinvestering	-37.821
	<b>= Investeringens likviditetspåvirkning (B)</b>	<b>-47.315</b>
Note 16	Renteudgifter og -indtægter	7.308.322
	Afdrag på langfristet gæld	-5.812.280
	Låneoptagelse	1.414.669
Note 17	Deponeringsfrigivelse og kursregulering	1.849.202
	<b>= Finansieringens likviditetspåvirkning (C)</b>	<b>4.759.913</b>
	Periodens likviditet (A+B+C)	3.759.928
	+ Likviditet primo	2.160.816
	<b>= Ultimo likviditet</b>	<b>5.920.744</b>

## Omregningstabel

<b>Årets resultat fra det omkostningsbaserede regnskab, 1000 kr.</b>	<b>8.029.428</b>
- aktiverede nettoanskaffelser	-37.821
+ af- og nedskrivninger	648.197
-/+ lagerforskydning	-576
+ omkostninger for fremtidige pensioner	331.351
- pensionsudgifter i 2007	-939.898
+ øvrige periodiserede omkostninger	68.904
- leasingydelse	-9.494
+ beregnede leasingrenter	1.846
<b>Årets resultat efter udgiftsregnskabet</b>	<b>8.091.937</b>

Omregningstabellen viser de forskelle, der er mellem det udgiftsbaserede (UBR) og det omkostningsbaserede (OBR) regnskabssystem. Det udgiftsbaserede resultat kan beregnes ud fra det omkostningsbaserede resultat ved at fjerne alle omkostninger uden reel kassevirkning. Derefter skal udgifter, som ikke også er omkostninger, som f. x. indkøb til et lager, indregnes. Når alle disse korrektioner foretages, svarer de to regnskabsresultater til hinanden. Omregningen har primært med materielle anlægsaktiver, dvs. fx grunde og bygninger, og hensættelser for fremtidige forpligtelser, dvs. fx pensioner til tjenestemænd, at gøre.



## Noter

### Noter til det udgiftsbaserede regnskab

#### Note 1, Indtægter

<b>Skatter</b>	<b>1000 kr.</b>
Kommunal- og indkomstskat	16.638.654
Selskabsskat	1.205.213
Anden skat pålignet visse indkomster	61.802
Grundskyld	2.131.572
Anden skat på fast ejendom	1.104.210
Øvrige skatter og afgifter	-20.132
<b>Skatter i alt</b>	<b>21.121.319</b>

<b>Tilskud og udligning</b>	<b>1000 kr.</b>
Udligning og generelle tilskud	4.477.416
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	340.536
Kommunale bidrag til regionerne	-610.764
Sektorspecifikke udligningsordninger	74.244
Særlige tilskud	43.796
Refusion af købsmoms	-13.260
<b>Tilskud og udligning i alt</b>	<b>4.311.968</b>

#### Note 2, Renter

<b>Renter</b>	<b>1000 Kr</b>
Renteindtægter	475.285
Renteudgifter	-27.396
Rentetilskrivning på KE gældsbreve	194.648
Øvrige	-14.454
<b>Renter i alt</b>	<b>628.084</b>

#### Note 3, Jordforsyning

<b>Jordforsyning</b>	<b>1000 Kr</b>
Indtægter fra salg af tilbagekøbsrettigheder	284.998

#### Note 4, Forsyningsvirksomheder

Området er omfattet af "hvile i sig selv" princippet, hvilket indebærer, at området set over en årrække ikke må oppebære hverken overskud eller underskud.

#### Note 5, Ekstraordinære indtægter

<b>Ekstraordinære indtægter</b>	<b>1000 Kr</b>
Udbytte fra KE	6.680.238

Midler fra KE Holdings salg af el-aktiviteterne i Københavns Energi til Dong Energi, som senere er udloddet til Københavns Kommune til dækning af udgifter vedr. indskud i Metroselskabet, etablering af Nordhavnsvej samt ejendomsvedligeholdelse, jf. budget 2007.

## **Noter til det omkostningsbaserede regnskab**

### **Note 1, Indtægter**

Se note 1 for det udgiftsbaserede regnskab.

### **Note 2, Årligt pensionsbidrag til tjenestemænd**

Summen viser, hvor meget pensionsret de ansatte tjenestemænd har optjent i 2007 svarende til 20,3 pct. af lønomkostningerne.

### **Note 3, Øvrige periodiserede omkostninger, Koncernservice**

Københavns Kommunes Koncernservice drives på et omkostningsbaseret grundlag, hvormed flere omkostninger end på kommuneniveau indgår i resultatet.

Dette gælder blandt andet skyldige feriepenge, som fra 2008 også vil blive registreret for hele Københavns Kommune.

<b>Hensættelser, 1000 kr.</b>	<b>Ultimo 2007</b>
Betalingsforskydelser på lønaftalen	19.084
Feriepenge	21.600
Skyldig resultatløn	2.000
Serverinvesteringer	12.000
Flekssaldo	1.220
Indkøb af pc'er	3.000
Fællessystemer og driftsaftalen (KØR-udvikling)	10.000
Etableringslån	33.500
<b>I alt</b>	<b>102.404</b>

### **Note 4, Afskrivninger**

Afskrivninger viser slitagen og forældelse af kommunens anlægsaktiver, som er omkostninger i 2007.

<b>Afskrivninger på hovedkontoniveau 2007</b>	<b>1000 kr.</b>
HK 0, Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	-202.315
HK 1, Forsyningsvirksomheder m.v.	-3.093
HK 2, Transport og infrastruktur	-12.371
HK 3, Undervisning og kultur	-164.882
HK 4, Sundhedsområdet	-6.111
HK 5, Sociale opgaver og beskæftigelse	-179.499
HK 6, Fællesudgifter og administration m.v.	-79.927
<b>Samlede afskrivninger</b>	<b>-648.198</b>

#### Note 5, Finansielle nettoindtægter

<b>Indtægter 2007</b>	<b>1000 kr.</b>
Renteindtægter	475.285
Renteudgifter	-27.396
Rentetilskrivning på KE gældsbreve	194.648
Øvrige renter	-14.454
Beregnete leasingrenter	-1.846
<b>Samlede finansielle nettoindtægter</b>	<b>626.237</b>

#### Note 6, Ekstraordinære indtægter

Ekstraordinær udlodning fra Københavns Energi, 1000 kr.	6.680.238
---	-----------

Indtægten medfører, at Københavns Energis indre værdi falder med samme beløb i regnskab 2008.

#### Note 7, Anlægsoversigt

Anlægsoversigten viser, hvordan Københavns Kommunes anlægsaktiver er sammensat og hvilke ændringer der er sket i 2007.

	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	Anlægsaktiver under udførelse m.v.	Immaterielle anlægsaktiver	Grunde og bygninger til videresalg	I alt
Kostpris pr. 1. januar 2007	18.867.453.114	669.319.084	396.833.159	225.067.850	23.837.966	0	20.182.511.173
Tilgang	79.622.950	30.009.787	15.134.028	79.546.998	2.271.467	0	206.585.230
Afgang	239.909.447	22.148.490	30.016.311	91.259.687	15.673.988	0	399.007.923
O overført							
Kostpris pr. 31. december 2007	18.707.166.617	677.180.382	381.950.876	213.355.161	10.435.445	0	19.990.088.480
Opskrivninger 1. januar 2007							
Årets opskrivninger	966.887	411.956		161.400.222			162.779.065
Opskrivninger 31. december 2007	966.887	411.956		161.400.222			162.779.065
Ned- og afskrivninger 1. januar 2007	1.103.895.229	264.211.642	213.793.751	0	8.650.777	0	1.590.551.399
Årets afskrivninger	507.637.828	69.851.552	68.083.307	0	3.681.658	0	649.254.345
Årets nedskrivninger		71.262	560.451	535.813	0	0	1.167.526
Af- og nedskrivninger afhændede aktiver	19.513.199	14.870.070	16.894.049	0	6.467.726	0	57.745.045
Ned- og afskrivninger 31. december 2007	1.592.019.858	319.264.386	265.543.460	535.813	5.864.709	0	2.183.228.226
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2007	17.116.113.646	358.327.951	116.407.415	374.219.570	4.570.736	0	17.969.639.319
Såfremt der ikke havde været opskrevet på aktiverne, havde den regnskabsmæssige værdi udgjort	17.115.146.759	357.915.996	116.407.415	212.819.348	4.570.736	0	17.806.860.254

Den regnskabsmæssige værdi pr. 31.12.2007 er ikke lig med balancetallene pga. tidsforskydninger i registreringen.

#### Note 8, Aktier og andelsbeviser m.v.

Kommunens har følgende væsentlige ejerandele i virksomheder, som hovedsagelig beskæftiger sig med forsynings- og transportopgaver, samt tilbagekøbsrettigheder vedr. visse grunde, som også konteres på samme funktion.

Ændringen i værdien af kommunens aktier mv. i løbet af 2007 kan primært begrundes ved, at Metroselskabet blev stiftet i 2007, og at tilbagekøbsrettighederne efter en BR-beslutning nu er blevet aktiveret, for at give et mere retvisende billede af kommunens tilgodehavender. BR-beslutningen om indregning af tilbagekøbsrettighederne skete på baggrund af en revisionsanbefaling.

Specificering af poster over 100 mill. kr.	Værdi mill. kr.
KE Varme	10.844
Metroselskabet I/S	5.125
Tilbagekøbsrettigheder	4.400
KE Forsyning	3.448

Lynettefælleskabet I/S	1.104
CTR I/S	1.056
I/S Amagerforbrænding	338
Arealudviklingselskabet	248
Kommunekemi	131
I/S Vestforbrænding	119
<i>Samlede øvrige poster</i>	<i>177</i>
<b>Aktier og andelsbeviser m.v.</b>	<b>26.990</b>

### Note 9, Likvide aktiver

Kommunen har valgt, at holde en del af de likvide aktiver som obligationer og investeringsforeningsbeviser.

Likvide aktiver i alt	mill. kr.
Kontanter	23
Inskud i pengeinstitutter	2.546
Kommunekreditobligationer	1.348
Investeringsforeningsbeviser	2.005
<b>Likvide aktiver i alt</b>	<b>5.921</b>

### Note 10, Opgørelse af egenkapital

Egenkapitalen er steget på grund af det positive driftsresultat, og fordi der blev optaget aktiver og passiver i balancen i 2007, jf. note 8.

Egenkapital	1000 kr.
<b>Primo egenkapital</b>	<b>14.375.813</b>
Direkte posteringer på egenkapitalen	4.513.872
Driftsresultat	8.091.934
<b>Egenkapital</b>	<b>26.981.619</b>

### Note 11, Langfristet gæld

Den langfristede gæld består af nye forpligtigelser vedr. Arealudviklingselskabet samt den ordinære lange gæld, som afdrages planmæssigt over de næste år indtil 2014.

Langfristet gæld	mill. kr.
Grundskyldstilbagebetalingsforpligtigelser	3.200
Ordinær langfristet gæld	2.249
<b>Langfristet gæld i alt</b>	<b>5.449</b>

### Note 12, Kortfristet gæld til staten

Kortfristet gæld	1000 kr.
Bloktilskudsmodregning	3.571

Beløbet svarer til statens andel af udbyttet fra KE.  
Gælden nedbringes over perioden 2007-2010 ved modregning i bloktilskudet.

### Note 13, Forskydninger

Forskydningerne dækker over alle likviditesændringer, som ikke har indflydelse på resultatet eller er betinget af langfristet gæld.

<b>Forskydninger</b>	<b>1000 kr.</b>
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender	-26.575
Forskydninger i udlæg vedr. forsyningsvirksomhed	0
Forskydninger vedr. fonds, legater	-2.948
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	-2.054.730
Forskydninger vedr. staten	236.250
Forskydning i kortfristet gæld	48.774
Forskydninger i kort gæld til staten	439
Forskydninger i gæld vedr. fonds, legater	14.802
Forskydning i beløb til opkrævning, stat og kommuner	387
<b>Samlede forskydningseffekt på likviditeten</b>	<b>-1.783.601</b>

### Note 14, Forøgelse af tjenestemandspensionsforpligtigelse, netto

Pensionsudbetalingerne til tjenestemænd overstiger de nye pensionsrettigheder optjent i 2007.

	<b>1000 kr.</b>
Omkostninger for fremtidige pensioner	331.351
Pensionsudbetalinger i 2007	-939.898
<b>Samlet pensionsbetinget kassetræk</b>	<b>-608.547</b>

### Note 15, Årets investeringer

Nettoinvesteringerne omfatter differencen mellem omfanget af købte aktiver og de i 2007 solgte aktiver.

<b>Investeringer</b>	<b>1000 kr.</b>
Køb af aktiver	130.049
Salg af aktiver	-92.228
<b>Nettoinvesteringer</b>	<b>37.821</b>

### Note 16, Renteudgifter og indtægter

Udlodningen fra KE er som omtalt en ekstraordinær renteindtægt.

<b>Renteudgifter og indtægter</b>	<b>1000 kr.</b>
-----------------------------------	-----------------

Ordinære nettorenteindtægter	628.084
Udlodning fra Københavns Energi	6.680.238
<b>Samlede nettorenteindtægter</b>	<b>7.308.322</b>

**Note 17, Deponeringsfrigivelse og kursregulering**

<b>Deponeringsfrigivelse og kursregulering</b>	<b>1000 kr.</b>
Deponeringsfrigivelse, modpart til postering i 2006	1.867.055
Nettokursregulering på obligationer m.v.	-17.853
<b>Samlede direkte postering på likvider</b>	<b>1.849.202</b>